

Az expressz leállott

Mint valami nagy álom lidércnyomása, úgy hat az a hír, melyet ma hozott a bukaresti táviró nekünk. Szeretnénk felébredni, de minden tény a realitások komor valóságát dobhinti elénk. Mert — ha ideig-óráig is, — megfordult az élet normális keringése, az ország artériáim, a vasuti sínparók. Leállott a bukaresti gyors és órákig vesztelésre kényszerült a nagyváradi expressz, Campina és Sinaia mellett. Trombózis lépett fel az ország főbb vasuti utszakaszán és a forgalom, az élet produktív lendülete leállt.

A trombózis, ez a speciális orvosi kifejezés annyit jelent, hogy valamilyen uton-módon, az egészséges szervezet vérkeringésébe idegen anyag került be, amely a vér normális keringési folyamatát akasztja. Egy kis darabka alvadott vér, egy véletlen levegő-hólyagocskák — és az egész szervezet vérkeringése leáll, mert az az idegen anyag, amely a kényes vérszatórnakba került, megakasztja valahol a szivműködés szivattyu-ütemét, a vér egyre lassabban és lassabban kering, míg aztán lelép a végső stádium és az élet egészséges keringése leáll. A folyamatnak ezt a végső fázisát pedig halálnak nevezik mindenfelé a világon.

Nem ok nélkül tettük ezt a kis kitérőt. Teljesen minden tünetje a trombózis jellegzetes tüneteit mutatja azokban az eseményekben, melyek a gyorsvonat, az expressz leállítását idézték elő az ország artériáiban, idegen anyag került a vérbe. A brailai diákkongresszus résztvevői, a kongresszusról való visszatérükben, különféle incidenseket provokáltak a vonatokon, amelyeknek békés utasait újra molesztálni kezdték. Az incidensek miatt kellett leállítani a gyorsvonatot és az expresszt; az incidensek a felelőtlenség új produkciói miatt állott le órákig újra a forgalom az ország útjain.

Trombózis. Idegen anyag van a vérben. És ime: hatása is jelentkezik. Leállítja a gyorsvonatokat. Az expresszt.

Nos uraim, odafele a bukaresti nagy konziliumban, halljuk a diagnózist? Melyik professzor urnak van igazsága: a Mironescu főorvos urnak, aki azonnali operatív beavatkozást javasol ebben az esetben, vagy a Mihalache tanár urnak, aki aszpirin-kurát ajánl...? Mert ugyebár, az „eset” érdekessége, talán mégis megérdemli a gondosabb figyelmét, hiszen néha egész járvány-szerűen lép fel, — különösen a diákkongresszusok idejében. Néha előtte. És néha utána. És gyakran utóbajokkal jár.

Igen, addig pedig a gyorsvonat állhat. Hogy leállt az expressz is...? Jó, hát csak álljon az is...! A konziliumban még nem alakult ki eléggé egészségesen az egyöntetű vélemény és — így áll a helyzet jó tíz év óta már. Pedig tisztában volnánk a káros anyaggal is, amely a békés élet okatlan incidenseit itt-ott is kirobbantja: ott csirázna az elemi-iskolás könyvekben, gazdag baktérium-tölepeiként a soványizmusba-ötözött, az antiszemifizmus mögé húzódo, a tudatos, de tetszetős — fertítésekből élőködő üzletemberek lelkiismeretlenségének. Ezekből tudjuk, hogy a magyarok véresen ették a húst világeletemben, hogy hegyes, szőrös fülcik vannak, amelyeket egyes közben mozgatnak. Ezekből a tankönyvekből tudjuk, hogy a zsidók kilopják a gyanútlan román földműves házából a pénzt és odahaza a föld alá ássák. A felnőtt ijuságot pedig a politikai zsonglőrök bűvészkedései kápráztatják: a felelőtlenségnek pompás akadémiáival rendelkeznek.

A preventív kúra elkészült máris egy-néhány generációt. De ha a leálló vonatok veszélyes szimptomájával lelkiismeretesen kívánna foglalkozni a kormány, az elemi iskolákban kell kezdenie a trombózist-idező, ide-

»A Mironescu-kabinet Románia utolsó kormánya«

IORGA szakított a demokráciával

A professzor cikkében új kormányzási elveket állapított meg — Vihar a liberális pártban Argetoianu kizárása miatt — Bratianu Vintila és Argetoianu — Károly király kijelentette, hogy a koronázás nem sürgős

„A helyzet eléggé ismeretes...”

Bucurestiből jelentik: A mai nap szenzációja Iorga professzornak egy, a Neamul Romanescben megjelent rövid, de annál nagyobb feltűnést keltő cikke. Iorga professzor cikkében csatlakozik Argetoianu véleményéhez és határozottan kijelenti azt, hogy a pártpolitikának Romániában tetűt a napja. Romániának a Mironescu-kabinet az utolsó kormánya. Ez a kormány eddig is a pártpolitikából élt, azonban most meg lehet állapítani, hogy agonizál. Az ország politikai életének új ritmust kell adni és ennek céljából, egyesíteni kell az összes nemzeti erőket.

Iorgának a cikke váratlanul érte a politikai köröket és általános feltűnést keltett, annál is inkább, mivel Iorga eddig mindig demokráciának hirdette magát és pártja is a „nemzeti demokrata-párt” címet viselte. Az, hogy Iorga most új ritmust hirdet, a demokrácia halálát jelenti be, mivel a megoldást most már nem a népen keresztül keresi, Iorga hangoztatja, hogy nem diktatúrát kíván, hanem azt, hogy az országot az eddigittől eltérőleg felülről lefelé kormányozzák és hogy a politikusok összefognak arra, hogy az ország helyzetét szanálják. A politikusoknak azt a látszatot kell elérni, hogy az uralmat a nép adja, de az történelj, a mit a tekintélyek akarnak.

Bucurestiből jelentik: Egyes fővárosi lapok tudni vélik, hogy Argetoianu intervjujának politikai része magasabb megbízatásra történt. A kormánynak legutóbbi kommunikéje dacára sem valószínű az, hogy sokáig tudja magát tartani.

Bomlik a liberális párt

Bucurestiből jelentik: A Curentul az Argetoianu-üggyel kapcsolatban tudni vélik, hogy a liberális párt vidéki szervezetének elnökei tiltakozásukat fogják bejelenteni Argetoianuval a liberális pártból való kizárása ellen, mert a volt miniszternek pénzügyi kapcsolatai elsőrangúak. Argetoianu a lap szerint kijelentette, hogy nem érdekli az, ami a liberális pártban történt. A Curentul most rávilágít arra, hogy júliusban, amikor a király hazajött, miért tartott fenn Argetoianu oly szoros kapcsolatot a liberális párt-

tal. Bratianu Vintila annakidején táviratot kapott tőle, melyben felszólította, igyekezzen a királlyal szembeni álláspontján változtatni. Bratianu Vintila nem tett eleget a kérésnek. Ekkor, hogy Bratianu hibáját kikorrigálja, ki akarta eszközölni azt, hogy az uralkodó audiencián fogadja a liberális párt elnökét. A király viszont kijelentette, hogy erre csak akkor hajlandó, ha Bratianu írásban szolidaritást vállal a legutóbb lezajlott eseményekkel. Argetoianu ekkor írta meg ismét levelét, melyet a Vitorulban tett közzé.

A Cuvantul értesülése szerint a liberális párt legutóbbi értekezletén éles szóváltás támadt Duca és Leonte Moldovan között, aki Ducát hibáztatta azért, hogy Argetoianut kizárták a pártból.

Bucurestiből jelentik: A Lupta szerint Argetoianunak a liberális pártból való kizárása következményeképpen több liberális politikus, a kik között volt miniszterek és képviselők is vannak, bejelentették a pártból való kilépésüket.

Az uralkodó interjúja

Londonból jelentik: A Daily Mail interviut közöl Károly királlyal. Ebben a nyilatkozatában Románia uralkodója kijelenti, hogy Románia legéletbevágóbb problémája a gazdasági életnek a háboru utáni viszonyokhoz való alkalmazkodása és e tekintetben a földművelés szerepel első helyen, amelyet feltétlenül meg kell reformálni. A koronázásra vonatkozólag kijelentette a király, hogy az nem sürgős, különösen azért, mert az nagy költséggel jár.

— A koronázás egyébként inkább csak tradíció, — mondotta a király — amelyben helyi jellegű elem is vegyül, mert azt Gyulafehérváron kell megtartani.

A trónörökös neveltetésére vonatkozólag kijelentette, hogy Mihály vajdát úgy nevelik, mint a vele egykoru gyermekeket és katonai iskolába való beiratása csak dinasztikus tradícióból történt. Amikor az interviut kérő a házasságot hozta szóba, a király csak annyit mondott:

— A helyzet eléggé ismeretes és ehhez nincs mit hozzátennem.

Csőd előtt az unitárius egyház,

mert nem kap állami szubvenciót — Boros György unitárius püspök királyi audienciája

Bucurestiből jelentik: Boros György unitárius püspök és Abrudbányai Ede képviselő, ma audiencián jelentek meg a királynál. A kihallgatás során a püspök rámutatott arra, hogy a költségvetés redukciója folytán, az unitárius egyház jövedelme megcsap-

gen anyag radikális kúra útján való eltávolítását. Az elemi iskolákban kell megkezdeni a fertítések, a lélekmérgezések elleni keresztshadjáratot, hogy ne fenyegetsen a mindenkori veszély, hogy az expressz-vonat megállhat az ország fő-arteriáján, hogy az élet normális ütemét kihagyásra kényszerítheti a politikai felelőtlenség féktelenkedése. Am addig is, amíg mindezt belátják az arra illetékes felsőbb té-

pant, megvonták tőle az állami szubvenciót. Az egyház teljes csőd előtt áll. Boros dr. arra kérte az uralkodót, vegye védelmébe az egyházat és haddjon oda, hogy az unitárius egyház szubvencióját ne csökkenték. Az uralkodó ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a kérelemnek lehetőség szerint eleget tesz.

nyezők; addig is míg megindulhat az a folyamat, mely az ijuság friss energiáit produktív területeken megfelelőképpen tudja levezetni; addig is, míg egyáltalán valamennyien fel tudunk szabadulni a mindent-ellepő politika tapadó, sugártörő ködgomolyaiból, — a gyorsvonatnak nem szabad megállni. Az expressz nem várhat, mint ahogyan nem várhat az élet sem, ha a sziv leáll.

Kétévi és kéthavi börtönre ítélték Takács alezredest, a budapesti lóáppanama főbűnösét. Ma hirdették ki ítéleti tárgyalás után az ítéletet. Súlyos büntetést kapott a többi tettes is.

Budapestről jelentik: A honvédelmi törvényszék öt hétig tartó zárt tárgyalás után ma hirdette ki nyilvánosan az ítéletet az ismeretes lóáppanama vádlottainak ügyében. A hadbírószak Takács Lajos alezredest család bűntette miatt, amelyet 18 litéllevél meghamisításával eszközölt, különböző bankokat 200.000 pengővel károsított meg, tisztí rangjától és katonai kitüntetésétől való megfosztásra, 2 évi-és 3 havi súlyosított súlyos börtönre ítélt. Hetenként egy napi magánzárkával, kemény fekvőhelylyel, kenyérral és vízzel. Metz Géza nyugalmazott gazdasági századost család bűntette miatt rangjától és kitüntetésétől való megfosztásra és 1 évi súlyos börtönre, Hajny Antal gazdasági tisztet család és ajándékelfogadás bűntettei miatt rangjától és kitüntetésétől való megfosztásra, valamint 5 évi súlyos börtönre, Ruissel József gazdasági tisztet, mint Hajny büntársát, rangjától és kitüntetésétől való megfosztásra és 10 hónapi súlyos börtönre, Schafitsz Endre tüzérezredest szolgálati kötelességének megsértése vétsége címén, melyet azáltal követett el, hogy a hozzá aláírásra benyújtott hiteleveléket nem nézte át, egy havi foglárótságra ítélte.

tette miatt rangjától és kitüntetésétől való megfosztásra és 1 évi súlyos börtönre, Hajny Antal gazdasági tisztet család és ajándékelfogadás bűntettei miatt rangjától és kitüntetésétől való megfosztásra, valamint 5 évi súlyos börtönre, Ruissel József gazdasági tisztet, mint Hajny büntársát, rangjától és kitüntetésétől való megfosztásra és 10 hónapi súlyos börtönre, Schafitsz Endre tüzérezredest szolgálati kötelességének megsértése vétsége címén, melyet azáltal követett el, hogy a hozzá aláírásra benyújtott hiteleveléket nem nézte át, egy havi foglárótságra ítélte.

Kisjenői ügyvéd bünpöre az aradi törvényszék előtt

Bonyodalmak egy ajándékozási szerződés körül — A kritikus dátum — Előszóváltás a tanúk között a bíróság előtt — Elhalasztották a tárgyalást

Bonyolult bűnügy tárgyalását kezdte ma meg az aradi törvényszék második szekciója. Hármán ültek a vádlottak padján: dr. Mihutiu Simion kisjenői ügyvéd, Irian Péter kisjenői telekkönyvi tisztviselő és Barna János székudvari gazdálkodó. Bár Mandru Miklós királyi ügyész jelen volt a tárgyaláson, a vádat dr. Miclea Sever képviselte, az aradi ügyvédi kamara delegátusaként. A védői tisztet dr. Ispravnic Sever és dr. Lazar Cornél kisjenői ügyvéd látták el. Az érdekes bűnügy előzményei a következők:

1928. decemberében történt, hogy Barna Florea jómódu székudvari gazdálkodó elhatározta, hogy vagyonának egyrésztét két leányára: Barna Julianna és Barna Sofiára hagyja. December 10-ikén felkereste velük az azóta elhunyt Beles János dr. közjegyzőt és ilyen értelmű szerződést készített. Később — valószínűleg fia közbelépésére — megváltoztatta szándékát és elhatározta, hogy vagyonát fiának, Barna Jánosnak adja. December 14-ikén újból felkereste a közjegyzőt és közölte ezen szándékát, Beles dr. azonban kijelentette, hogy a szerződés megváltoztatását csak a leányok tudtával lehet eszközölni. Ugyanaznap délután — a közjegyző tisztviselőjének vallomása szerint — dr. Mihutiu Simion kisjenői ügyvéd megjelent az irodában és jegyzeteket készített a szerződésről.

December 15-ikén a kisjenői telekkönyvi hivatalhoz egy szerződést nyújtottak be, melyben Barna Florea fiára, Barna Jánosra írja vagyonát. A szerződést december 1-ről keltezték. Ugyanaznap az egyik leány kivette a közjegyzői irodától a javára szóló szerződést és szintén benyújtotta a telekkönyvi hivatalhoz. Miután az előző szerződés december 1-ől szűnt, a közjegyzői szerződést elutasították és a birtokot Barna Jánosra írták át. Ebből keletkezett a bűnper és más perek egész sorozata. A két érdekelt leány ugyanis azt akarja bizonyítani, hogy a december 1-ől keltezett szerződés december 15-ikén készült el és ebben az értelemben tett feljelentést az aradi ügyvédi kamaránál dr. Mihutiu Simion ügyvéd ellen. A vizsgálatot dr. Bustea Cornél kisjenői ügyvéd vezette le, akinek jelentésére dr. Mihutiu felfüggesztették ügyvédi gyakorlatától. A kisjenői ügyvéd felebbezése folytán az ügyben most fog dönteni a bucaresti-i fegyelmi választmány. Ugyancsak az érdekelt két leány tette meg a feljelentést, egyenesen az aradi törvényszéknek, amely mára tüzte ki az ügy tárgyalását. Mihutiu dr.-on kívül bűnrészesség vádját emelték Irian és Barna János ellen.

A ma reggeli főtárgyaláson a tanúk egész sorozata vonult fel. A vád a feljelentés adatait igyekezett bizonyítani a tanúk egy részével, másrészt pedig Mihutiu dr. azt akarja bizonyítani tanúival, hogy hajsza folyik ellene. A szerződést aláíró két tanu közül az egyik azt vallotta, hogy december 1-én, a másik pedig azt, hogy 15-ikén készült a kérdéses szerződés. Nagyobb vihar akkor tört ki, amikor a vád koronatanúját, dr. Bustea Cornélt hall-

gatták ki. A védelem tiltakozott a kihallgatás ellen, azon a címen, hogy Bustea dr. ellenséges viszonyban van a vádossal és így tanuvallomása nem elfogadható. Miután a bíróság mégis kihallgatása mellett döntött, Lázár dr. ügyvéd a következő kérdést tette fel:

— Kérem megkérdezni a tanútól, igaz-e, hogy a Barna Julianna által megtett feljelentés az ő rábeszélésére és az ő irodájában készült?

Bustea dr. kijelenti erre, hogy csak akkor adhat választ a kérdésre, ha Barna Julianna engedélyt ad rá, mert kötelezi őt az ügyvédi titoktartás. A bíróság rendelkezésére behívták az érdekeltet, aki azonban határozottan megtagadta hozzájárulását. Bustea dr. több tanura hivatkozva azt vallja, hogy tudomása szerint a szerződés december 15-ikén készült. A védelem ekkor Lazau János székudvari gazdát kéri kihallgatni. A bíróság elrendeli a kihallgatást. Lazau elmondja, hogy a körcsmában tartózkodott, amikor az egyik terhelő tanu kijelentette valakinek, hogy ki fogja törni dr. Mihutiu nyakát. A szóbarátságos tanu viszont azt mondja, hogy nem is ismeri Lazaut. Dr.

Popovici pénzügyminiszter kitünőnek tartja az ország pénzügyi helyzetét

„A valuta stabilitását semmi sem ingathatja meg” — Szó sem lehet inflációról — Negymilliárd lej az ország kereskedelmi mérlegének aktívája —

Bucurestiből jelentik: Arra az interpellációra, mely a kamarában a napokban az inflációval kapcsolatosan elhangzott, ma válaszolt Popovici pénzügyminiszter. Ennek a válasznak annál is inkább nagyobb jelentőséget kell tulajdonítanunk, mivel az éppen a legilletékesebb helyről, az ország pénzügyminiszterének szájából hangzott el. Popovici általános érdeklődés között emelkedett szólásra. Beszédének főbb pontjait alább adjuk:

— Az infláció kérdése az utóbbi hétben állandóan napirenden szerepelt. Ismételtlen hangsúlyozni kívánom azt, hogy

a stabilizáció megtörtént, azt semmi sem ingathatja meg.

A lej ma épp oly stabil, mint bármely más állam pénze és hiábavaló minden olyan farradózás, mely az ellenkezőjét akarja elhíttetni. Azt, hogy pénzünk mennyire stabil, leginkább és legtisztábban kereskedelmi mérlegünk mutatja. Akkor, amikor múlt évi kereskedelmi mérlegünk majd egy milliárddal volt passzív.

évesi kereskedelmi mérlegünknek aktívája négy milliárd lej.

Ézék a számok bizonyítják leginkább azt, hogy mennyire hiábavaló és nevetséges azoknak a munkája, akik az inflációt emlegetik.

— Azok, akik külföldi devizákat akarnak yenni, rossz üzletet csinálnak, mert ahelyett,

Örizkedjete a fertőző betegségektől

Egy, a gyártás közben kézzel érintett szappan sokszor tisztátalan mert a kéz néha piszkos és a kézen levő bacillus nagyon könnyen a szappanra átvihető. A Cadum-szappant egészben gép gyártja és a kéz nem érinti egyáltalában gyártásának semmilyen fázisában. Tehát teljesen bacillusmentes. Ha meglátogatná a Cadum-szappangyártást, meggyőződne, hogy mily gondot fordítanak az egészségre, higiéniára és soha más szappant nem használna.

Miclea Sever keresztkérdéseket ad fel a tanúnak, ami ellen a védelem tiltakozását jelentte. Heves összecsapás történt az ügyvédek között. Mig az ügyvédek vitatkozása folyik a két tanu hangosan veszekedni kezd, úgy, hogy végül a bíróságnak kell közbelépni. A két gazda erre a folyosóra vonult és ott oly lármát csapott, hogy a bírósági szolgáknak kellett közbelépni és rendrehozni őket. A bíróság külön tanácskozik arravonatkozólag, elrendelje a tanúk megesketését. Végül a megesketés mellett dönt. Az eskü után Mandru Miklós királyi ügyész emelkedik szólásra és kéri, szetezze be a bíróság az ügyességtől azt az aktát, amelyben az egyik tanu ellen hamis tanúzásért bünvádi eljárás folyik. A bíróság elrendeli az akta beszerzését, majd a védelem újabb tanúk kihallgatását kéri.

Lazar Cornél dr. védő kéri, rendelje el a bíróság Grenzer Gyula dr. kisjenői vezető járásbíró, Grozescu Sándor ügyvéd, Petcu Adrian járásbíró, valamint dr. Olosz Lajos ügyvéd leányának Olosz Gizellának kihallgatását. Kéri még, hogy szerezze be a bíróság a telekkönyvi iktató-könyveket. Miclea dr. kéri az összes erre vonatkozó telekkönyvi akták beszerzését és a bíróság helyt adva az összes kérelmeknek, a tárgyalást december 16-ikára naplja el.

Jogászörökben nagy érdeklődéssel tekintenek az ítélet elé, annál is inkább, mert ebben az ügyben még több polgári per s bünvádi eljárás van folyamatban. A bíróság ítélete nagyban hozzá fog járulni a bonyolult ügy tisztázásához.

hogy lejeiket itthon helyeznék el megfelelő kamatlábal, pénzüket külföldre viszik, ahol egy, vagy fél százalék kamatot kapnak. A stabilizációt illetően tehát az ország nyugodt lehet. Azok a számok, melyeket a Banca Nationala tüntet fel, melyekben kimutatja arany és deviza rezerváit, kereskedelmi mérlegünk számadatai — a legfényesebb bizonyítékai ennek. Nem kell tehát sokat beszélni, sokat bizonyítani, hogy meggyőződjünk arról, hogy mennyire szolid és stabil a valutánk és hogy mindnyájan bizunk benne.

— Egyik legutóbbi beszédemben kimutattam, hogy a külföldi pénzemberek hatalmas összegeket fektetnek be romániai vállalatokba. Ez természetesen azt jelenti, hogy a külföldnek bizalma van irántunk. Abban az esetben, ha csak valamelyest is nem biznának bennünk, biztosítom önöket, hogy több külföldi tőke nem jönne az országba. Azok pedig, akik az inflációkérdést hangoztatják és talán nyerészkedni is akarnak azon, tudják meg, hogy nemcsak idejüket, hanem pénzüket is elvesztik, ha ezzel a kérdéssel foglalkoznak.

Popovici pénzügyminiszter beszéde nagy hatást váltott ki a parlamentben és bizonyára megnyugvást fog kelteni azokban a gazdasági és pénzügyi körökben, ahol nyugtalanságot és idegességet váltott ki az infláció réme.

Megbukott a francia kormány

Leszavazták a hadügyi kiadások miatt a Tardieu-kormányt, amely benyújtotta lemondását

Ismét Tardieu-kormány következik

Párisból jelentik: A parlament ma a hadügyi póthitel megszavazására vonatkozó javaslatot tárgyalta. A szavazás előtt nagy vita volt, amelynek során Planché szocialista képviselő ellenezte a javaslat megszavazását, mert — mondotta — nem szabad azt a feltevést kelteni, hogy Franciaország militarista állam. Ezután szavazásra bocsátották a törvényjavaslatot, amelyet a kamara három szótöbbséggel elvetett. Még nagyobb kudarcot vallott a kormány a szenátusban, ahol 8 szavazattal maradt kisebbségben. Így tehát a Tardieu-kormány megbukott és lemondá-

sát még ma este bejelentette Doumergue köztársasági elnöknek.

Párisból jelentik: A leszavazás után a Tardieu-kormány tanácskozára gyűlt össze a belügyminisztériumban és itt megszövegezték a lemondólevelet, amelyet a miniszterelnök vitt el a köztársasági elnökhöz. Tardieu utódjául Poincaré ajánlotta, aki azonban betegsége miatt nem vállalta a kabinetalakítást. Az éjjeli órákban elterjedt hírek szerint, ismét Tardieu-kormány következik, mert a lemondott miniszterelnök nincsen kompromittálva az Oustrie-bankház botrányában.

A diákinzultusok miatt a nyílt pályán megállt a váradi express

A brailai diákkongresszus epilógusa — Jelentés a belügyminiszternek — A legszigorubb vizsgálatot rendelték el

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul írja, hogy a brailai diákkongresszusról hazatérő diákoknak egy csoportja a bucuresti-i gyorsnak a folyosóján incidenst rendezett. A vonaton utazott Constantin Stoianovici, Sturdza, az Epoca szerkesztője, akikkel a diákok éles szótvitát kezdtek, mely egyre inkább el fajult, úgy, hogy az utasok a legközelebbi állomáson jelentést kényszerültek tenni a rendőrségnek. Az incidens passzív szereplői Bucurestibe való érkezésükre jelentést tettek az esetről a belügyminisztériumnak, ahonnan az incidensre vonatkozólag sürgős információkat kértek a galati-i állomásfőnökségtől. A diákoknak egy

másik csoportja külön vonatokon utazott, újuk incidensek nélkül folyt le.

Az inzultusok több helyen megisméltődtek, úgy, hogy Campina mellett a nagyváradi expresszt kénytelenek voltak megállítani. Sinaian is ugyancsak az incidensekkel kapcsolatban vesztegettek a vonatok. Az incidensek miatt Mihalache bevezette a vizsgálatot és információkat kért erre vonatkozólag a galati-i hatóságoktól. Az Indreptarea szerint Mironescu miniszterelnök nincs meglegedve az eddig bevezetett vizsgálattal. A lap azt írja, hogy Mironescu és Mihalache között ezzel kapcsolatban éles szóváltások támadtak.

Filmen propagálják a népszámlálást

December 9-én és 10-én oktatják ki az ellenőroket

Bucurestiből jelentik: A népszámlálás központi bizottságának tagjai tegnap, Hatlegan munkaügyi miniszter elnöklele alatt ülést tartottak. Gusti professzor rendkívül érdekes beszédben vázolta a népszámlálást előkészítő munkálatok előhaladását és azt javasolta a bizottságnak, hogy használják fel a film rendkívüli propagáló erejét. Hangsúlyozza, hogy ez a propaganda nemcsak a közönségnek, hanem a népszámlálást végző hivatalnokoknak is szólna. A bizottság megállapította azokat a tárgyakat, melyekről ezek a filmek készülhének. Így filmen fogják megvitatni a lakosság, a népmozgalom, a család, a közköltés, a kisebbségek, az egyes foglalkozási ágak, a kereskedelem problémáit. Ezzel az alkalommal elhatározták azt is, hogy december kilencedikén és tizedikén fogják kioktatni a népszámlálás ellenőreit arról, hogy tulajdonképpen mik is a kötelességeik.

A tengerbe zuhant egy angol pilótanő

Rómából jelentik: Sponer kisasszony, angol pilótanő, tegnap Londonból Rómába érkezett, majd Edward kapitány társaságában repülőgépen folytatta útját Afrika felé. A calabiai félszigettől három kilométerre a repülőgép a tengerbe zuhant. A gép zuhanása közben Sponer kisasszony kiesett. Két órással után sikerült partot érnie és a delmontei pályaudvar közelében, egy vasutas részesített első segélyben. Ezután bevitték Delmonte községbe, ahonnan két bárkát küldtek a repülőgép felkutatására. Reggel öt órakor, száz méternyire a parttól, sikerült a gépet megtalálni és azon még életben volt Edward kapitány is. Ekkor Sponer kisasszony a delmontei polgármester társaságában, egy harmadik bárkán ment a repülőgéphez, melyet partra vontattak. A két pilótának nincsen komolyabb baja. Az olasz légügyi minisztérium egy tisztet rendelt ki a két pilóta rendelkezésére.

Több mint egymillió márkát eredményezett a Castiglioni-aukció

Elővezették Berlinben a bankár műtárgyait — Castiglioni ügynökei után árvereztetett — Háromszázezer márkát eredményezett számára a berlini aukció

Az elmúlt hét legnevezetesebb bécsi eseménye — Berlinben játszódott le, a Graupe műkereskedő árverési csarnokában, ahol két napon át Castiglioni aukció volt. Az első nap bágyadt érdeklődése és igen csekély árai után azt lehetett hinni, hogy az aukció nem fog eredményesülni. A híres gyűjtemény, melyben a legnevezetesebb képek, az olasz klasszikusok remekéi foglaltak helyet, potom áron keltek el, illetőleg el sem keltek, mert a dolog természetéből kifolyóan maga Castiglioni is árvereztetett, bizalmi emberek útján, hogy a tárgyak valahogyan tulságosan alacsony áron vevőre ne találjanak. A Tiepolo-k, Tizian-ok, igen alacsony áron keltek el és Castiglioni, aki az árverésre Milánóból Berlinbe utazott és rendes hoteljébe várta az elért eredményekről szóló jelentéseket, mint ahogy egykor az íróasztala előtt várta a telefonbeszámolókat a tőzsdei árfolyamokról, melyeket ő dirigált, — Castiglioni maga is már-már emlegetni kezdte a „rossz viszonyokat”, melyeket minden bukásnál, legyen az színházi, vállalkozási, vagy árverési, az érdekeltek mostanában azonnal emlegetni és mentségül felhozni szoktak.

Volt még egy hely, amely a szokásos érdeklődésen messze túlmenő izgalommal kísérte a Graupe-ház eseményeit: a Deutsche Bank igazgatói irodája. Az aukció, bár önkéntes aukció volt ugyan, nem egészen a Castiglioni javára folyt le és eredményeiben Németországnak ez az egyik legelső bankja önken volt érdekelve. Egy megállapodás szerint ugyanis, a mely Castiglioni és a Deutsche Bank között már régebben létrejött, az első ötszázezer márká, amely a Graupe-féle árverésen „bejön”, a Deutsche Bank-é lesz, fedezetéül annak a kötelezettségnek, amely Castiglioniit ehhez a bankhoz fűzi. Érthető tehát az érdeklődés, a mellyel a Deutsche Bank-ban ezt az árverést kísérték és az első nap eredményei után: az aggodalom is, hogy a nagy árverés még ezt az 500.000 márkát sem fogja „behozni.”

Szerencsére azonban, jött a második nap

Mélyen leszállított árban vásárolhat „MERCANTIL” szőnyeg- és divatáruházban A R A D, D á c l a k á v é h á z z a l s z e m b e n. „Credit” R.-T. könyvecskével 6 és fél havi hitelre.

Kétévi börtönt kapott egy csaló aradmegyei gazda

Négyrendbeli csalással, köz- és magánokirathamisítással vádolva állott ma az aradi törvényszék büntető bírósága előtt Vacian János Dud községbeli gazdálkodó. Vacian 1928-ban furfangos módon igyekezett magának pénzt szerezni. Gazdag, falujabeli birtokosok nevében kölcsönöket vett fel. Az első csalást Mihai Onu néven követte el és a Bánáti Bank-egyesület pankotaj fiókjánál Onu birtokáról szőió telekkönyvi kivonat alapján sikerült is 41.000 lej felvennie váltóra, amelyre természetesen a gazdag birtokos nevért írta. A második esetben azonban rajtavesztett. Ekkor egy másik néven, dr. Faur Péter borosjenői ügyvédnél akart 19.000 lej kölcsönt felvenni, egy véketlen folytán azonban a csalás kiderült és Vaciant letartóztatták éppen akkor, amikor jelenkezett a pénzért.

Ma tárgyalták az ügyet és Vacian igen keveset tudott védelmére felhozni. A törvényszék két évi börtönre, 5000 lej pénzüntetésre és az okozott kár megtérítésére ítélte a gazdálkodót.

és lényegesen megjavította az első nap eredményeit. Castiglioni palotájában a vendégek évek óta csodálták a gyönyörű képeket, míg végül a berlini aukció feliedte, hogy ennek a palotának nem a képek voltak az igazi értékei, hanem a brokátok és a butorok, amelyekért az aukció második napján valóságos verseny folyt az összegyűlt európai muzeumigazgatók között. Kiderült ugyanis, hogy az a fajta renesszánsbutor, amelyből Castiglioniéknak gazdag kollekciónak volt, a legkeresettebb és legbecesebb műtárgy manapság és ehhez képest a legvadabb versengés is folyt értük.

A végeredmény több mint egy millió márká volt, amelyből aukció-költség és adó címén lement husz százalék, maradt nyolcszázezer márká, amelyből félmillió a Deutsche Bank-é, a maradék 300.000 márká a Castiglionié.

Castiglioni az árverés után sietett közölni, hogy az aukcióra bocsátott és vevére nem talált műtárgyain kívül, még rengeteg műkinccse van a Prinz Eugen-strassei palotában, amely kijelentéssel nyilván azokat a jó ideje száguldó híreket akarta megcáfolni, hogy tönkrement és már nem maradt semmije. A bankár vagyonához tartoznak még a Budapest körüli telkek, amelyeket a régi jóidőkben vásárolt és amelyek, mint titkos tartalékok, szintén csinos értéket képviselnek. Az árverés után Castiglioni visszautazott Milánóba, ahol tönkremenetele óta él.

Borbélystrájk Kolozsváron

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári férfi és női borbélymunkások bérmozgalmat indítottak. A munkaadók és munkások közti differenciákat először a munkaügyi inspektor igyekezett megoldani, azonban a tárgyalások nem vezettek eredményre és így a munkaadók kivánságára magánaton kezdtek el a megheszteléseket. A borbélymunkások és munkaadók nem tudtak megegyezni és így ma déli 12 órakor a munkásság proklamálta a strájkot.

Megvizsgálják az Augusztá-telepi gyilkosnak elmeállapotát

A Petrozsényből megszökött csendőr a bíróság előtt —

Budapestről jelentik: Október 22-én az Augusztá-telepen Mayer György vendéglőjében Mester János Petrozsényből szökött csendőr megölte özv. Soltész Károlyné szakácsnőt, majd a holttestet a szinpad alatt elásta. Ma kezdte meg a büntetőtörvényszék Schadt-tanácsa a bűnper tárgyalását, amelyre a megbillencselt vádlottat fegyörök vezették be. A főtárgyalás megnyitása után dr. Jobbágy Lajos

ügyvéd kérte a bíróságot, hogy vizsgálják meg a vádlott elmeállapotát, minthogy a vádlott korlátolt beszámíthatósága, anyja is elmebajban halt meg és a vádlott is súlyos vérbajban szenved. A bíróság helyt adott a védő kérésének azzal az indoklással, hogy miután az elkövetett bűncselekmény fejeztéssel jár, rendkívül fontos az enyhítő körülmények megvizsgálása. A főtárgyalást ez okból elnapolták.

A sok veszés bosszút állt GYŐZŐ FRÉDIN,

aki még nem felgyógyult — csak „fél-gyógyult”, de ideiglenesen kijött a kórházból és csodákat zeng az ottani ápolásról — Szerződést ajánlatot kapott Bucurestiből, azonban még nem mondott igent, mert nem tudja itthagyni Aradot

Ugy három héttel ezelőtt elkezdett rakoncátlankodni Győző Alfréd vesése és epéje. Mentők vitték el a népszerű művészből otthonából és befektették az aradi kórház egyik másodosztályu termébe, amelyet tegnap hagyott el — igaz, hogy csak ideiglenesen. Bizony kicsit megsoványodott a Frédi bátyánk, meg az arcszine sem a régi, de hát tényleg komolyan beteg volt. Amint a kávéház csörömpölő uzsonnahangulatában az egyik sarokasztalnál felrehozódva ül, szomorúnak látszik. Van is rá oka, hogy miért. Még ez a betegség a sors mostoha körülményei között...

Jobbról is, balról is üdvözlök. Ilyenkor egy pillanatra mosoly húzódik végig az arcán. Ekkor a régi, kedves Győző-arc kedélyeskedik előttünk, azután újra fáradtan, pihenésrévagyóan kavarogtatja fejtét, olyan, mintha önmagának rosszul sikerült karrikatúrája lenne. Önmagával incselkedik, amikor a betegségeről tesz említést.

— Azt mondták mindig, hogy sokat veszel Frédi, meg azt, hogy ugyan ne légy annyira epés. Hát nem volt okom rá, amikor a vesém, meg az epém még velem is kibabrált? Mert kibabrált, csúnyán elbánt velem. Ugy leterített, hogy alig tudtam ennyire is talpraállani. Az egészségtől, meg a rakott káposztától még nagyon távol állok. A csirkepaprikás a távoli bő ebédék kéklő messzeségéből integet felém, talán a solta többet való viszontlátásra. Vesekő és epekő!...

A teájába citromot csavar és hozzá piritós kenyerezt eszik. A karsu rumos üvegcskét szépen visszaadja a pincérnek és amikor a kenyeres a megszokott ropogós kiflit leteszi a márványasztalra, Frédi bátyánk fanyarud mutat rá a piritós szeletekre:

— Ezentul csak így... Citromos tea piritóssal!

A fájdalomakon kívül ez érdekli leginkább. A koszt. Hogy ezután minden ebédnél, vacsoránál az orvosi recepttel együtt kell végignéznie a menü lapját. Vajjon, mit szabad enni? És sajnos csak nagyon keveset szabad. Pláne most, a mikor még csak vendégszerepelt künt az uccán, bent a kávéházban és csupán egy röntgen-vizsgálatra engedték ki a kórházból, ahol — csodák csodája — *künnön érzi magát*:

— Életemben először kényszerített arra az élet, hogy betegséggel az otthoni ápolás hiányában kórházba vonuljak. Bevallom, nem volt rokonszenves érzésem, amikor a csilingelő mentőkocsi begördült velem a kórház kapuján. Ki szeret a kórházban lenni? És ráadásul én azokkal az óriási fájdalomakkal, amelyekről még csak nem is tudtuk, honnan erednek. Azután kellemesen meglepődtem. Rend, tisztaság, csinos Schwester, jól esik a kezéből még a keserű orvosságot is elfogadni. *Moldovan* főorvos ur pedig drága uriember, több, mint gyógyítója a betegeknek...

— A betegséggemnek két szempontból hasznát vettem mégis. Egyrészt kellemes impressziókat szereztem a kórház belső életéről, másrészt meggyőződhettem, hogy nem hiába ragaszkodom én annyira az aradi közönséghez,

Karácsonyra

legelősbban:

STRASSER

divatruházában vásárolhat, szemben a Luth-ránus temp'ommal. Tekintse meg kirakataimat.

zö Frédi, de ügyes átmenettel átevezett egy kis szines kórtermi epizódra:

— Hárman feküdtünk a teremben. Jobb felől egy ujszentannaí svábember, akinek a lábát operálták, bal oldalon pedig *Korom*, az AMTE futballistája, aki a lábát törte. A két lábbeteg között feküdtem én a beteg vesémmel és epémel. Mindkettőnek farkas-étvágya volt. Csak úgy rendelgették a jobbnál-jobb falatokat. Egy este pompás székely káposzta csoda illata szállott be szobánkba. Ők ketten disznóhussal főtt káposztát kaptak, én meg tejet és vajás piritóssal. Hol van ez az én szememben a székely káposztától. Ki is tört belőlem a keserűség: *Istenem, inkább én feküdnék valami láb-bajjal* és belekóstolhatnék a hönyszerett káposztába, amihez a lelketlen sváb gazda fröccsöt ivott, jó hideg szódával...

Egy ismerős köszönt rá ismét Frédi bátyánkra:

— Felgyógyultál Győzőkém?...

— *Felgyógyult még nem vagyok, legelőjebb csak „fél-gyógyult”*... — tréfálkozik, majd levelet vesz elő, amelyet éppen tegnap kapott Bucurestiből. *Kovács Imre* színigazgatótól, aki *szerződést ajánlatot tett neki*, előnyös feltételekkel, de Győző még nem tudott igent mondani, hiszen akkor hosszú esztendőket felejtethetlen emlékei után itt kell hagynia Aradot, azt a várost, amelynek ő oly jellegzetes vitrin-darabja. (s. p.)

Színház — Irodalom — Művészet

Huszárfogás

Török Rezső—Vincze Zsigmond operett-bemutató Aradon

Katonaoperett. Mulatságos. Kedves. Megszokott. Hadgyakorlat — leluvással, meg félbehagyott szerelimmal. Elegáns huszárkapitány, ordítózó, de alapjában véve jóember huszármester, a jóízű kutyamosó, a mindig haragudni akaró osztrák generális, aki oly szépen zuzza a magyar nyelvet, azután gazdag földbirtokos-lány és tüzrólpattant cselédlány, sok káromkodás, villogó őrmester-bajusz, kommandószó, indulók, cigányzene mellett mulatás, ez a Huszárfogás, mint középfoku operett, igyekezetteljes előadásban, amely kellőképpen támogatja *Török Rezső* katonahumorról átszőtt szövegét és *Vincze Zsigmond* hangulatos muzsikáját.

Az operett főeleme a humor és ezért *Felhő* Ervin vállain nyugszik a darab sorsa, aki a rendezés körülményes munkájával is minden lehetőt elkövetett a siker érdekében. Az ő kedélyességét derekasan támogatta *Csóka József* és *Székely Bálint*, *Agoston* Baba elegáns jelenség és szépen, kulturáltan is énekel, *Vincze* Emmi ezuttal is temperamentumos, *Keleti* Árpád megnyerő, fess huszárkapitány. A kisebbek is lelkesen munkálkodtak a siker kivívásáért. Szépszámú közönség nézte végig a premiért, amely sokat mulatott és hálásan tapsolt.

* A Kölcsey-Egyesület második vasárnap-délutánja a Kulturpalotában, december 14-én, délután 5 órakor kezdődik. Érdekes szabad-előadások és szép zeneszámok lesznek ennek a délutáni kultúrelőadásnak a műsoráú. A Kölcsey-Egyesület tagjai bizonyára most is megtöltik a hatalmas terem, a mint a novemberi megnyitó előadásán. A még ki nem váltott tag-sági jegyek, minden délelőtt, a Kulturpalota könyvtárában, a teremőrnél kaphatók. Utatok is jelentkezhetnek ott.

Hallo!

Mit vesz gyerekének Mikulásra??
Csak azért kérdezzük, mert

DULO DANI és Tarsai

megérte az új olcsó aron

Sándor Ferenc könyvüzletébe.

* AZ ARADI SZÍNHÁZI IRODA HIREI. Ma: Huszárfogás, másodsor. A közönség tegnap igen szépen fogadta a darabot, így a Huszárfogás sorozatos előadásai Aradon is biztosítva vannak. *Agoston* Baba, *Vincze* Emmi, *Kiss* Mariska, *Keleti* Árpád, *Felhő* Ervin, *Székely* Bálint, *Csóka* József ma este is pompás szórakozást nyújtanak az aradi közönségnek. — Szombaton délután *Mikulás* bácsi is a színházba jön. A délután négy órai előadáson *Mikulás* bácsi személyesen vesz részt a János vitéz előadásán és személyesen intézi az ajándékosztást. — Az utóbbi évek legnagyobb színházi szenzációja a néger revüszínház aradi vendégszereplése. Szombaton este és vasárnap délután és este fog fellépni az aradi szinpadon a néger revütársulat. Kiváló előadók, énekesek, táncművészek, zenészek társulása a néger revüszínház, amelynek egyik tagja a szerzője a „Liza” című revüdarabnak is, ami a három aradi előadásán szinre kerül. Négerek játszanak színházat négerrekről, az amerikai angol nyelv néger idiomáján, de hamisítatlan afrikai néger dalokat és táncokat is adnak majd elő. A tehetséges néger művészek be fogják mutatni a newyorki néger negyednek, Harlemnek különös életét, amely összekötő kapocs az afrikai gyapoltítvények és a világ legforgalmasbb városának izgalmas élete között. Az exotikus előadásokra nem lesznek megfizethetetlenül drágák a helyárak. A száz százalékos emelést, amit a nagyszámú tagból álló társulat indokoltan magas igényei eliminálhatatlanná tesznek, föltétlenül megéri a példátlanul érdekes attrakció.

— A Korunk decemberi száma. A *Dienes* László és *Gaál* Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk decemberi száma vezető helyen a világszerte nyomásztó termelési krízis okaival és tüneteivel foglalkozik *Méray* Pál tollából. A továbbiakban *Balázs* Béla: A kispolgár és a film, *Doktor* Sándor: Az aranykor és a bűnbűnés legendája, *Broggy*ányi Kálmán: A parasztművészet kérdése, *Gaál* Gábor: A mai erdélyi irodalom arcvonásai, stb. címen írunk tanulmányokat. A szépirodalmi részből *Szilágyi* András, *Glaeser* Ernő és mások írásait kell kiemelni. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala: Cluj—Kolozsvár, Str. Regala 16.

* A reformáció hatása a magyar közművelődésre a tárgya annak az előadásnak, amelyet *Kara* Győző ma, pénteken, a Kölcsey-Egyesület irodalomtörténeti sorozatában, az Iparos Kulturházban tart. A legközelebbi előadást a Kölcsey Egyesület pénteken, december 12-én rendezti, mert hétfőn ünnep lesz.

* A „Nvugat” december 1-i számát *Móricz* Zsigmond „Új szemek, új szavak, új Igék” című írása vezeti be, mely minapi pozsonyi és prágai előadását tartalmazza. *Osvát* Kálmán *Osvát* Ernő gyermekkoráról ír. *Nyulási* János *Pánik* című cikke mai gazdasági életünkkel foglalkozik. A szépirodalmi részen *Móricz* Zsigmond „Forr a bor” című regényének új fejezeteit, *Kodolányi* János elbeszélését, *Erdélyi* József és *Sárközy* György verseit találjuk. A szám ára 60 lej. Negyedévi előfizetés 300 lej. Főbizományos: *Pallas* Könyv- és Lapterjesztő Vállalat, Cluj, Str. J. Ratiu A.

Egy kis szívet hozzá, Mikulás bácsi!...

Tommykának Mikulásra nem kell dió,
mogyoró...

Ahogy mondani szokás, a gyermekszobákban ilyenkor, december hatodika tájékán nagy és érthető izgalom uralkodik. Hát persze! A cukrászdák és bonbonneriák vörösbe öltözött kirakataiba már hetekkel ezelőtt kitelepedtek a villogó szemű, pirosdresszes Krampuszok és fenyegető virgácsaikkal közbeléptek a gyermekszobák rézgombos ágyaiban pihenő kis Mikulást-várók álmainak nyugalmába. Esténként, ha végigmegyünk a bulváron, a pirosuló fényben égő csokoládéüzletek kirakataihoz odalapított orral állnak, bámészkodnak a gyerekek, négy évtől tizenkettőig, frájlennel, vagy anélkül, de mindenképpen respektussal.

És sűrűn szaladnak át egy másik bonbonoshoz, ahol a jóságos tekintetű, fehérszakállú Mikulás bácsi áll, kissé meggörnyedten, puttyonja telve, minden földi jóval. Itt csipegetnek Mikulás apó tiszta pillantásából kurázsit, hogy szembenézzenek a kaján Krampuszokkal és nevetetlen ördögfiókkal, akik bámulatos kitartással öltögetik fekete nyelvüket az ijedtre pityeredett arcokra.

Szóval, itt van Mikulás. Már holnap éjjel ki is kerülnek az ablakokba a fényesre vikszolt cipőcskék és mi, itt bent a szerkesztőségben, valahogy csalódottan vártuk a nagy nap eljöveteleit. A család a gyerekek részéről ért bennünket, akik hűtlenek lettek ömagukhoz.

Tavaly és azelőtt a napi postánkban furcsa kis levelek termeltek ki a Mikulás-nap előtti színes cikkekét, amelyeket rendszerint jó papák és jó mamák sugallatára édes, nagy kis emberkék küldöttek Mikulás bátyó közönségéből, hogy csuda nagy redakcióbeli összeköttetésünkkel már fogjuk el valahol a csatangoló öreg, hogy el ne feledkezzen Herczig Pityukáról, a Luitballon-ucca három szám alól, akinek tavaly volt kanyarója, de túrta, hogy megmérjék a lázat és bevetté napján háromszor a kanalas orvosságot is. Hozzon neki az obligát csokoládén kívül szép sörényű hintalovat is, mert, noha ezt Jézuskának kellene szállítani, de ami biztos, az biztos.

Igy Pityuka, vezetéknevén Herczig, akinek apukája csak karácsony után mondja be a csődöt és addig a leendő csődötmege bölcs és hő kiállításával megveszi a hintalovat, meg a valódit, sőt a hozzávaló kocsit is, ha esetleg a lóereje nem géprejei lesz.

Kezdünk már kétségbeesni — mondom — mert terjedelmes napi postánkból csak nem akart előkerülni az a szarkaláb betűkkel firkált borítékcska, amelyen ez szokott állani:

„Az Aradi Közlöny szerkesztő irodája után
úgy vásárols Mikulás bácsinak”.

Mi, a szerkesztő iroda nem vagyunk még csak tekintetes sem, pláne nagyságos, mert az csak Mikulás apónak dukál, akit ezek után kötelességünk megkeresni. Majdnem nem tudunk eleget tenni kötelességünknek, amikor ma végre befutott a várva-várt ákom-bákom levélke. Szerzője anyuka, rosszabb esetben a frájlén segítségével M. Tommyka a Deák Ferenc-uccából és a következő kéréssel száll hozzánk, helyesebben Mikulás bácsihoz:

„Kedves szerkesztő bácsi, én még csak a második elemibe járok és ne tessék haragudni, ha hibásan írok, mert én már románul tanultam az ábécét. Megkérném azt a tudósító bácsit, aki a Mikulás apóval szokott beszélgetést csinálni, hogy mongya meg neki, hogy én tiszteltetem és csokolom is a kezét, de ezévbem nekem ne hozzon semmit se mogyorót, se diót, se aranyba csomagolt csokoládét, hanem egy kis jókedvet az én drága apukámnak, akinek mindig piros a szeme, mert nem bír aludni s hallottam, amint anyukának azt mondta, hogy nem jön a kutya sem az üzletébe, pedig olyan szépek a végváznak és hogy tönkre megyünk. Bizony jó lenne a dió, még inkább a mogyoró, de majd jövőre kérem csak a Mikulás bácsitól, akit még egyszer tiszteltetek és csokollatom a kezét és a szerkesztő bácsit is”.

A kedves szerkesztő bácsi nekem, a Mikulás-ügyek hivatásos reszortterének osztotta ki M. Tommyka levelét, amelyet én ügyen válaszolok meg:

„Kedves kis M. Tommyka a Deák Ferenc-uccából, tudom, hogy te, aki még csak második elemiben jársz, nem irhattad ezt a levelet, de mindegy, hogy ki írta, nagyon igaz van. Mikulás bácsi szándéka az ezernyi földi jó szétosztásával nagyon tiszteltetreméltó és becsületes, de bizony én is azt ajánlanám neki, amit te, kicsi M. Tommyka. Egy kis jókedvet, kis szívet hozzon Mikulás bácsi, ezt ajándékozzassa szét, én egyéni belátására bizom, hogy hol adjon többet ebből a cukros, csudajó mennyei ajándékból. Én rendkívül sajnálom M. Tommyka, hogy Téged nem tudlak beajánlani Mikulás bátyónál, mert Te erre az ajándékra nem szoraksz rá. Neked bizony az aranypapirosba göngyölt csokoládéból, a dióból, mogyoróból kellene, hogy ki vegyed alaposan a részed. Megérdemled. És ha Mikulás bácsi szeretetet, jó szívet osztogatna,

ötvenmillió dollárra becsülik a De az is lehet, hogy tíz- millió dollárral több — Groedel-hagyatékot

Felbontották a végrendeletet — Az óriási vagyont hat gyermek öröklí —
Hogyan keletkezett a Groedel-vagyon?

Előkelő külsőségek között temették el Bécsben báró Groedel Ármint. A báró utolsó akarata volt az egyszerűség, amelyet a család a legteljesebb mértékben tiszteletben is tartott. A temetőben Groedel Ármint kívánsága szerint, csak a család legbensőbb hozzátartozói jelentek meg, összesen 25-en. A birtokokon és a gyárakban ünnepélyességgel ülték meg a temetést: Bugtak a gyársziráknak és a skolei uradalom 12 kegyuri templomában szüntelenül szóltak a harangok.

A végrendeletet szerda délelőtt nyitották ki.

A végrendelet szerint a Groedel-vagyont hat gyermek öröklí.

Azonban nem felosztva, hanem az egészet a maga egészében, en bloc. Az uradalmakat és a gyárakat három fiára, Ottóra, Richardra és Albertre bízta. Az öreg Groedel a végrendeletében meghagyta, hogy a birtokokat és a gyárakat a fiai ne osszák szét, hanem egyöntetűen, mint egy vagyont kezeljék, mintha ő élne. A Groedel-vállalatok örökösei elhatározták, hogy az elhunyt Groedel Hermann báró utódjaként a vállalatok szeniorfőnöke Groedel Bernát báró lesz.

A nyolcvanas években költözött be Frankfurt mellől Magyarországra Groedel Zadig, aki Németországban kis fakereskedő volt. Ez a Groedel Zadig megalapította a Groedel-dinasztiának, ő volt a legelső szerző és legzseniálisabb fia, a most elhunyt Groedel Hermann is, mellette nőtt nagy hatalmassággá.

Az első híres nagy üzlete a Groedel-családnak a máramarosi bérlet volt. Hatalmas területeket béreltek és termeltek ki Groedelék és a család máramarosi kastélyában még az elmúlt években is igen gyakran voltak előkelő vendégek a medvevadászatok alkalmából. Felsővisó környékén a régebbi közbirtokosságtól is vásárolt mintegy tízezer holdnyi területet a Groedel-család.

Jóval a háboru előtt szerezte meg a Groedel-család a kovásznai erdőterületet is, amely most, mint Siebenbürgische Waldindustrie A.-G. folytatja működését. A Karpát-erdőipari vállalat szintén a háboru előtt alakult.

A Groedel-család legnagyobb értéke azonban a most Lengyelorszához tartozó Skoleban van, az ottani ingatlan

mintegy 100.000 hold,

mint egy kis német hercegség. Nemesak az erdőt vásárolta meg, hanem megszerezte magát a földet is, ami az akkori árak mellett egyáltalában nem drágította meg a fa árát.

Ezekben az időkben már olyan hatalmas volt a Groedel-cég, hogy a Groedel Zadig után főnökként fungáló Groedel Hermann és családja

a Fejérváry-kormány alatt I. Ferenc Józseftől bárói címet is kapott.

A háboru még inkább segítette Groedel Hermann zseniális üzleteiben, mert módjában állott a hitre vásárolt ingatlanokat csökkent

Képes- és meséskönyvek (igen szépek) 32 lejtől 1.01.000 KERPEL-nél.

Apukádnak nem lenne vörös a szeme a nemalvástól, mert, ha az illetékes bácsik szeretettel intéznék azokat az ügyeket, amelyek miatt apukád üzletébe, ahol olyan szépek a végváznak, a kutya sem megy be, minden megváltozna, a boltokba nemcsak a kutyák, de az ember bácsik is bemennének és apukádnak visszatérne a jó kedve.

Holnap délelőtt randevum van Mikulás apóval és meg is mondom neki: egy kis szeretetet, szívet hozzá Mikulás bácsi! ...

Salgó Pali bácsi.

értékű pénzzel kifizetni, viszont a fa értéke egyre emelkedett, sőt, mint hadseregszállító-nak is, rendkívül nagy konjunkturája volt a cégnek ebben az időben Groedel Hermannak már nagy segítségére volt Arthur fia, aki Amerikában is erdőségeket vásárolt, atyja megbízásából és egy időben hónapokat töltött Kis-Ázsiában, ahol az ottani rengeteg megszerzése dolgában tárgyalt, mert Groedel Hermann attól félt, hogy néhány év alatt kimerülnek a monarchia erdőségei. Groedel Arthur azonban elesett a háboruban és Hermann báró életében maradt fia, és pedig Otto, Richard és Albert foglalkoztak a cég igen kiterjedt ügyeivel.

Külön kell megemlékeznünk azokról a tranzakciókról, amelyeket Groedel Hermann a budapesti értéktőzsdén bonyolított le. Ezek közül a legemlékezetesebb a háboru első éveiben, az ugynevezett Fabank-tranzakció volt. Mikor ugyanis Fónagy Aladár, megérezve a felkövetkezendő konjunkturáját, a Fabank égisze alatt egyesítette az ország nagy favállalatait. Groedel Hermann versenytársat látott ebben a pénzintézetben és titokban elkezdte vásárolni a tőzsdén a Fabank részvényeit, 220 koronánál kezdte el a részvények felvásárlását és tovább folytatta, egészen addig, míg 1000 koronára nem emelkedett a részvény ára. Ekkor már a majoritás felett rendelkezett, de később idejekorán jelentős haszonnal tul is adott az érdekeltségén.

Szinte felbecsülhetetlen az a vagyon, amely fölött testvéreivel egyetértésben Groedel Hermann rendelkezett. Ebből a családi vagyomból őt, aki az üzleteket irányította, nagyvonalú rész illeti meg, mint két testvérét. A vagyon felosztására azonban nem került sor és most is egy kézben marad a vállalat, mert Groedel Hermann, aki néhány évvel ezelőtt súlyos beteg volt, már annak idején ugy diszponált, hogy a családi vagyon egy kézben maradjon és központilag irányíttassék.

Szakkörök szerint, mintegy 50 millió dollárt tesz ki a Groedel-vagyon.

ámde ebben a sok országra kiterjedő vagyonkomplexumban az értékek felbecsülésénél könnyen lehet akár tízmillió dollárokat is tévedni.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL: A VALCKERKIRÁLY, hangosfilm-opera a kedélyes Bécsnek, az andalító keringőnek és főként az isteni Strauss-muzsikának soha el nem képzelt hatású gloriifikációja. Főszerepekben: Claire Rommer, Ita Rina és Hans Stüwe. Az előadások megkezdésekor az ajtók bezártnak.

SELECT: Romániában Aradon először. SIMBA (Az állatok királya). A legnagyobb, legérdekesebb és legizgalmasabb dzsungelfilm, 4 éves expedíció eredménye. Az amerikai Természettudományi Múzeum megbízásából felvették: Mr és Mrs Martin Johnson.

ELITE: Premier. ASZLONYI és BABJ. Spanyol erkölcsep. Főszerepekben: Conchita Montenegro.

GRADISTE: 7 és 9 órákor. M. utóhíra. A SATAN SZFÉPŐJE. Vígjáték. Lechner Albert, Trude Berliner és Fritz Kampers-szel a főszerepekben.

H I R E K

Felhívás!

Magyar Testvérek! Elérkezett az idő, midőn egyik nagy sérelmünket a magunk akarataiból jóvátehetjük. A választói névjegyzékek kiigazítása most folyik a városházán. Tudjuk, mily sok jogosult maradt ki a legutolsó összeírásból. Nem csak férfiak, de nők szárai jártak így és a városi tanácsválasztáson nem gyakorolhatták legfontosabb polgári jogukat, a szavazást, pedig a város polgárságának nagy érdeke fűződik ehhez. Minden 21-ik életévét betöltött férfi, ha román állampolgár és egy éve Aradon lakik, valamint minden nő, aki a fenti feltételeknek megfelel, de 4 középiskolai (polgári) végzettsége, vagy háborus kitérítése van, hadiözvegy, vagy valamelyik jótékonyági egyesület vezetőségi tagja, tartsa magyar és polgári kötelességének a listába való felvételét.

Az érdekeltek két csoportja: a) akik jogosultak voltak, de kihagyták a ma érvényes listából s nem szavazhattak a tanácsválasztáson;

b) és a 21-ik életévüket az idén betöltött ifjak. Jelentkezzenek a városházán, a 99-ik szobában, még december hó folyamán, mert azon túl csak felebbezni lehet január hó 31-ig. Okvetlenül szükséges okmányok: állampolgársági, személyazonossági igazolvány, (a nőknek iskolai bizonyítvány). Akik 1929. szeptember havában, vagy azóta az otthon (illetőségi) listába felvették, csak ezt a körülményt igazolják. (Nők iskolai végzettségét is.)

A pártirodában megtekinthető a községi választók listája, valamint az is megállapítható, ki, melyik listából maradt ki. Tehát mindazok, akik előbb tájékozódni akarnak, azt ott megtehetik. A pártiroda Strada Romanului (Zrinyi-ucca) 8. szám alatt van. Ha valaki úgy találja, hogy felesleges huza-vonával kezelik a jelentkezésnél ügyét, szintén keresse fel a pártirodát. (A tanácsválasztás óta a pártirodában jelentkezettek egyelőre ne tegyenek lépéseket, csak a lapokat kísérik e tárgyban figyelemmel.)

Magyar nők és férfiak! Egyik legfontosabb jogunk feladása volna, ha nem vetnénk fel magunkat teljes szánással a választói névjegyzékbe. Ne mondhasa senki, hogy mi, magyarok nem vagyunk jogokra méltók, mert a meglévőkkel nem akarunk élni. Legezen mindenki erős és kitaró és mindaddig ne nyugodjék, míg neve bele nem kerül a jegyzékbe.

A Magyar Párt elnöksége.

— **Cáfolták a kormányzóságok megszüntetéséről szóló hirt.** Bucarestből jelentik: A Curentul mai számában arról ír, hogy a kormány meg akarja szüntetni a tartományi igazgatóságokat. Tudósítónk illetékes helyen kérdést intézett ezzel kapcsolatban, ahol a leghatározottabban megcáfolták a tartományi igazgatóságok megszüntetéséről szóló hirt.

— **Eltörölték Mexikóban a halálbüntetést.** Mexikóhól jelentik: Az új büntetőtörvénykönyv értelmében Mexikóban eltörölték a halálbüntetést.

— **Megvásárolta a város a Reusz-testvérek házáat.** A Sugár-ut kiépítésével kapcsolatban nagy probléma elé került a város. Az utnak Mikelaka felé vezető részén a gyalogjárót a Reusz testvérek tulajdonát képező ház egyik sarka elvágta és így ezt a sarkot városrendészeti szempontból el kell távolítani. A város tárgyalásokba bocsájkozott a háztulajdonosokkal, amelynek eredményeképpen Aradváros 1 millió 200.000 lejért vásárolta meg a házat. A vételt már tegnap perfektuálta Lutai dr. polgármester, sőt a szerződés jóváhagyását a tanács elé is akarta terjeszteni, azonban a gyűlés annyira elnyúlt, hogy erre már nem kerülhetett sor. Bizonyos, hogy a legközelebbi tanácsülés végleges pontot tesz ennek a problémának a végére.

Olyan esetekben is, ahol minden hashajtó felmondta a szolgálatot az ideális Artin dragée normális, enyhe széklet biztosít. Hatása huzamos használat mellett is maradandó.

Kinevezték az új osztrák kormányt

Kancellár: Ender — Elders lett a parlament elnöke — Schober az új külügyminiszter.

Bécsből jelentik: Miklas elnök ma délben kinevezte az új kormányt, amelynek végleges összeállítása a következő: Kancellár: Ender, helyettes kancellár és külügyminiszter: Schober, igazságügy: Schürff, közoktatásügy: Czernek, népjóléti: Rasch, pénzügy: Juch, földmű-

velésügy: Thaler, Kereskedelemügy: Heimpl, Hadügy: Vaugoin, belügy: Winkler. A nemzetgyűlés mai ülésén a harmadik választást menetben a Ház elnökévé választották Elders szociáldemokratát, Elders 80 szavazatot kapott, Ramek 73-at, 11 szavazólap üres volt.

Elejti a kormány a köztisztviselők leépítésének tervét

Csak fizetésredukció lesz — Kétmilliárdos megtakarítás — Tavasszal történik a redukció

Bucarestből jelentik: A lapok szerint a tegnapi minisztertanácson függőben maradt kérdések megoldására vonatkozólag ma újabb tanácskozásokat folytattak. A minisztertanácson elhatározták, hogy a tisztviselők leépítésétől eltekintenek. A költségvetés végösszerjét 32 és fél milliárdban állapították meg. A költségvetést nagyobb áldozatok nélkül sikerült tőle alá hozni, amennyiben csupán a köztisztviselők fizetését fogják restringálni és pedig 3000 lej fizetés után egy százalékkal, ezen felül aránylagosan egész husz százalékgig fokozódik a fizetésredukció. A téli kiadásokra való

tekintettel a redukciót csak tavasszal fogják végrehajtani. A minisztertanács holnap ismét összeül és ez alkalommal önti végleges formába a költségvetést.

Bucarestből jelentik: A pénzügyminiszter az összes miniszteriumokhoz átiratot intézett, hogy állítsák össze azokat az összegeket, melyeket a fizetésredukcióval kapcsolatban megtakarítanak, hogy a különböző miniszteriumok jövő évi költségvetései már ezekkel a megtakarításokkal szerepeljenek. A pénzügyminiszterium szerint a redukciókkal az állam mintegy kétmilliárdot takarít meg.

— **Betörték a kolozsvári görög keleti püspökség palotájába.** Kolozsvárról jelentik: Az éjszaka folyamán a görögkeleti püspökség hivatalába ismeretlen tettesek betörték. A kasszát megrúgták és onnan 50.000 lej készpénzt vittek el. A nyomozás megindult.

— **Nagy földrengés pusztított Indiában.** Londonból jelentik: Rangooni jelentés szerint a földrengés óriási károkat okozott. Számos ház beomlott, hidak, töltések tönkrementek és az eddigi jelentések szerint 26 halott van. A vasutvonal Pyoken mellett mindkét irányban elpusztult, két tehervonat a töltésről lezuhant.

— **Kizárják pártjukból a kommunista vezetéseket.** Moszkvából jelentik: A kommunista internacionale vezérlőbizottsága ma tárgyalta Duharin, Tomszki és Rikov kizáratása ügyében, Duharin a kommunista internacionale elnöke volt, Tomszki a szakszervezetek tanácsának elnöke és Rikov a népbiztosok tanácsának elnöke.

— **Tolvaj háztartási alkalmazott.** Ma az aradi ügyészségre hozták Rosenbergné-Popper Saroltát, aki Friss Mihály aradi pincér alkalmazásában állott és gazdája távollétében kirabolta lakását. Az ügyészségről a vizsgálóbíróhoz került át a háztartási alkalmazott, akit vizsgálati fogságba helyeztek.

Félfaru utazás Budapestre és vissza december 8-ig. D. A. C. I. A. (Sándor Foréno) menetjegyirodájában, Arad.

— **Ujtás a budapesti bűnügyi nyilvántartásnál.** Budapestről jelentik: A hivatalos lap mai számában szonációs ujtást vezet be a bűnügyi nyilvántartásokban. Ezentúl az eddigi határozatokon kívül ujlennyomatot vesznek ki a hűtlenség, kivándorlásra csábítás, magzatelhajtás, kábítószerkészítés, kábítószerforgalombahozatal, robbanóanyag előállítás és robbanóanyag használata által elkövetett bűnösköktől is. A kóbor cigányoktól mind annyiszor vesznek ujlennyomatot, ahányiszor bíróság elé kerülnek. A halált okozó súlyos testi sértes elkövetői büntetéseknél eltörölték az ujlennyomat felvételét.

— **Aradi urileány súlyos balesete.** Súlyos baleset áldozata volt ma délelőtt Weiszberger Klári aradi urileány. Az ismert urileány, aki egy aradi bank tisztviselőnéje, délben, amikor a szokásos időben hivatalából távozott, visszafordult az utcáról, mivel a hivatalban felejtett valamit. Mire visszafordult, az ajtót bezárták és az urileány beleütdött az ajtóba, amelynek üvege összetört. Egy üvegszilánk az urileány arcába hatolt. — A megsérült Weiszberger Klárit nyomban beszállították a Thérápia-szatóriumba, ahol dr. Roth Marcell egyetemi magántanár kötözte be. A fiatal urileány két óra múlva már el is hagyhatta a szatóriumot és most szülei lakásán várja a gyógyulást.

Az angol olajkirály cáolja

a moszkvai Ipari Párt tárgyalásán elhangzott vallomások rávonatkozó részét — Detterding nem adott pénzt az ellenforradalom céljaira

Moszkvából jelentik: Tegnapelőtt angolul, tegnap pedig franciául előadást tartottak a moszkvai rádióban, amelyen a mérnökperrel foglalkoztak és azt akarták bizonyítani, hogy angol és francia pénzen támogatták az ellenforradalom mozgalmait. A berlini jelentések szerint, most a Hollandiában tartózkodó Detterding, az angol olajkirály nyilatkozott a sajtónak. Erélyesen tiltakozott az ellen, mintha a moszkvai mérnökper vádlottait ő támogatta volna. Az olajkirály kijelentette, hogy semmit sem tudott a forradalmi készülődésekről.

— **Aradi urvezető autóbalesete.** Ma délután Koch Miklós autójával a Forrai-uccán keresztül a Tököli-tér felé hajtott. A Glesinger és Fia divatruház előtt a kocsiuton két gyermek kergegőzött, akik nem vették észre a gyorsan közeledő autót. Koch Miklós is csak akkor vette észre a gyerekeket, amikor már közvetlen közelükbe ért. Hirtelen balra csavarta a volánt, hogy így ekerülje a veszedelmet, mire az autó felszaladt a járdára, ahol nekifutott a Glesinger-cég kirakatának és azt bezúzta. A kár tízezer lej.

— **Rendőrségi hírek.** Az aradi rendőrségen ma előállították Nagy Józsa 53 éves mosónőt, akit az ügyeletes rendőrszem részegen talált az uccán. Puskás Lukrécia 17 éves és Táskó Julia ugyancsak 17 éves fiatal leányokat ma csavargásért előállították az aradi rendőrségre. — Gájban az utóbbi időben egyes kereskedők üzletében sorozatos lopásokat követtek el. A rendőrség feljelentések alapján megindította a nyomozást és ma előállította Császi Imre 30 éves napszámost és Dávid János 21 éves szentpáli lakost, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy a sorozatos lopásoknak ők a tettesei. A vizsgálat folyik. — Csiki István nagyvarjasi lakost ma előállították a rendőrségre. Csiki ellen a vád az, hogy december másodikán Huber Mihály szentpáli lakosnak ellopta a biciklijét.

— **A Paramount reklámautója elütött egy gyalogjárót.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt ma délben a Szabadság-tér és az Asztalos Sándor-ucca sarkán. A Paramount-filmgyár Aradon időző reklámautója nagy sebességgel robogott ki az Asztalos Sándor-uccából. Ugyanekkor egy jóllöltözött férfi haladt át az uton. A sofőr már nem tudott fékezni és az autó elütötte a 40 év körüli embert. Az esés azonban oly szerencsés volt, hogy egy kisebb lábránduláson kívül semmi baja sem történt.

Neumann Teréz és az orvostudomány

A Minorita Kulturházban kedden este előzetes előadásban volt részük azoknak, akik érdeklődéssel figyelik a már világszenzáció központjába került Neumann Terézt. Gálffy Sándor nagyváradi római kath. lelkész gazdag anyagot gyűjtött össze és ügyes csoportosításban ismertette a theológia, a természettudósok és az orvosi világ reprezentánsainak véleményét.

Neumann Teréz esete az orvosi és filozófiai irodalomban a már régebben összegyűjtött sokszáz stigmatizációs eset közül annyiban mutat eltérést, hogy itt a stigmák mellett még egy, az orvostudomány szerint eddig megfejtethetetlen tünettel állunk szemben: az *állandó éhezéssel*. A leány ugyanis állítólag négy év óta semmi ételt és italt nem vesz magához, azon kis darab ostyán kívül, amit naponta a szent áldozás alkalmával kap. Amíg a stigmák jelenségeinek már régen megvan a tudományos magyarázata, addig ilyenfoku éhezés — ha ez tényleg megfelel a valóságnak — a maga nemében páratlan. És ez az a pont, ahol a tulbuzgó hívő csodát lát, amint hogy csodát lát ebben az előadó is. Pedig ha a kath. egyháznak egyik legnagyobb filozófusa, Szent Agoston ma élne, bizonyára nem sietne oly könnyen a „csoda” szó kiejtésével, hiszen az ő irataiban olvassuk, hogy „a csodák sem állanak ellenkezésben a természettel, csupán a természetről alkotott megismeréseinken esnek kívül. A fejlődés folyamán a csodák mind ismereteink körén belül fognak kerülni.”

A különben szépen felépített, nagykonceptiójú előadásban volt egy dissonáns hang is, ami sértő lehet az orvosi kar nehéz, felelősségteljes hivatására: Amidőn a régensburgi püspök indítványára Neumann Terézt át kellett volna adni valamely német egyetem orvosi klinikájának, hogy ott a leányt alaposan megfigyeljék és ellenőrzés alá helyezték és az érdekes esetet tudományosan is leközzöljék, — az előadó szerint — a leány hozzátartozói ebbe azért nem egyeztek bele, mert attól tartottak, hogy strichnin injekcióval eltehetik láb alól. Mi céljuk lehetett volna ezzel az orvosoknak? Hiszen az orvostudomány egész fejlődése nap-nap után mutatja, hogy még a legsúlyosabb betegségeknek is minden lehető eszközzel azon van az orvostudomány, hogy a beteg életét meghosszabbítsa.

Akárhogy is álljon a dolog, azt el kell ismerni, hogy az orvostudomány együtt érez azokkal, akik megindulással nézik Neumann Teréz ideg- és lelki életének megrendítő extázisát. Hogy ez az egyszerű falusi leány ott, a kis bajorországi faluban szimboluma-e mindnyájunk agyonkínzott, meggyötört lelkének és helyettünk sirja-e a világba szörnyű szenvedésünket megnyitó stigmákból és a szeméből kiömlő piros, forró emberi vérről akarja illusztrálni legméltóbban az egész emberiség mai nyomorát, amelyhez a mi könnyeink már nem elégségesek — afölött medíthatunk mindnyájan, Eljön az idő, amikor fel fogják fedni a konnersreuthi szenvedő leány misztériumát is és a theológia halás lesz majd az orvostudományak.

Dr. Szédlák Ödön, ideg orvos.

— **A Magyar Párt hírel.** A Magyar Párt közművelődési osztályának az elmúlt héten megalakult leánytagozata ma este tartotta első választmányi ülését. Az ülésen elsősorban a Barabás-ünnepséggel kapcsolatos teendőket beszélték meg. Elhatározták, hogy a 14-én tartandó diszközgyűlésen egy nyolc tagú küldöttség üdvözli Barabás Bélát 75-ik születésnapja alkalmából. Ezután a közeljövőben rendezendő Csiky-ünnepélyt foglalkoztak, majd elhatározták, hogy a tagozatot kibővítik. A leánytagozat elnöknője annak közlését kérte, hogy a leány és természetesen a többi csoportba is felekezeti különbség nélkül bárkit is szívesen felvesznek. Itt említjük meg azt is, hogy a Magyar Párt II. kerülete szombat este 9 órai kezdettel a párt Zrínyi-uccai helyiségében nagyszabású Mikulás-estet rendez. A 25 lejes ruhátári díjon kívül belépti-díj nincs.

Segélyt kért a kormánytól tizenöt aradmegyei község

COSMA aradmegyei képviselő interpellációja a kamara mai ülésén — „Augias istállója volt a közoktatásügyi minisztérium”

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén Cosma aradmegyei képviselő szóla fel elsőnek. Közölte, hogy tizenöt aradmegyei község nevében segélykérvényt nyújtott be a kormányhoz, melyre azonban még nem kapott választ. Landau az antiszemita tüntetések ügyében interpellált, majd rátértek a napirendre. Az első felszólaló Petrovics volt, aki a kultuskormány politikáját helytelenítette.

Kifogásolta, hogy az iskolák fejlesztésére igényelt tételek javarészt törölve. Beszéde során többször összetűzésre került a sor a kormány-párt és a liberális párt között. Costachescu közoktatásügyi miniszter válaszolt az interpellációra. Kifejtette, hogy amikor két évvel ezelőtt a közoktatásügyeket átvette, hivatala valóságos Augias istállója volt és csak nagy nehezen sikerült rendet teremtenie.

Véres zavargások Berlinben

A munkanélküliek összetűzése a rendőrséggel

Berlinből jelentik: A munkanélküliek a Bülow-téren ma összeütköztek a rendőrséggel, miután a rendőrség meg akarta akadályozni, hogy benyomuljanak a belvárosba. A rendőrség riasztólőveket adott le, majd gummibotokat is használt. A harcok több uccán át

is folytak és a Bülow-téren hágtak tetőpontjukra. Rövidesen a keleti- és északi városrészekben szakadatlanul folytak a guerilla-harcok. A rendőrség estére szétverte a tüntetőket, azonban éjszakára nagyobb zavargásoktól tartanak.

Mind élesebb lesz a német-lengyel feszültség

— Munkanélküliekből álló önkéntes német hadsereg a lengyel határon — Diplomáciai szakítás készül a két állam között

A lengyel választási események következményei

Berlinből jelentik: A két hét előtti lengyel választási harc éles ellentéteket idézett elő Felsősziléziában, közvetlenül az új német-lengyel határ mögött. A német kisebbség, mely a folyton tartó kivándorlás miatt is egyre gyengül, nem tudta megőrizni régi súlyát és egy-két helyütt a választás során veszedelmesen szorongatott helyzetbe került. Embervér is folyt és ennek hatása alatt megmozdult a német közvélemény és vele együtt a birodalmi kormány.

A háborus önkényes határmegállapításoknak békét veszélyeztető következményei újból megnyilvánultak, a világ ismét láthatta, hogy a kisebbségek minden próbálkozása, a nagy politikában árulásszámba megy az új hatalmasok részéről. A zavargások lélektani oka természetesen a választási propagandában rejlett és az éles küzdelem bizonyára egyik magyarázata, hogy miért nem tudtak az állami közegek elég gyorsan rendet teremteni.

A német kormány, amint ismeretes, a Népszövetséghez fordult és a januári tanácsülés foglalkozni fog Felsőszilézia kérdésével. Addigra bizonyára a lengyel kormány is bő anyaggal fogja igazolni próbálni a zavargásokat. Curtius és Zaleski szembe fognak kerülni és Gensben néhány izgalmas tanácsülés fogja a világ érdeklődését lekötöni. A legfontosabb kérdés persze a tanácsülés keretében nem az lesz, vajon mi történjék a német kisebbséggel Lengyelországban, hanem inkább az, miként lehet egymáshoz közelebb hozni a német és lengyel államokat?

Ha a német közvélemény állásfoglalását

— A Füszerkiskereskedők elnökségétől nyert értesítés szerint közöljük, hogy a f. é. december 6-án az Iparosotthon nagytermében rendezendő műsoros teaestélyen Lipován tanár akadályoztatása folytán a műsorban változás állott be, amely nyíban helyette a cluji Opera baritonisája, Ursulescu Constantin operaénekes fog fellépni. Az estélyen szépség- és táncverseny is lesz, gyönyörű díjakkal. A díjak Szabó Albert-cég kirakatában megtekinthetők.

— Elfogott besurranó tolvaj. Aradon az utóbbi időben egyre gyakoribbakká válnak a besurranó tolvajok által elkövetett lopások. Ezek a tolvajok óvatlan pillanatokban belopóznak udvarokba, lakásokba és amí hirtelen kezük ügyébe akad, azt elviszik. Az aradi rendőrségnek ma egy ilyen besurranó tolvajt sikerült elfogni. Mot Tódor közrendőr előállította Stan János tarnovai lakost, aki Dán János aradi lakos udvaráról két szőnyeget akart ellopni.

nézzük, vagy ha a visszhangra figyelünk, amely Varsóból a német támadásokra Berlinbe jut, szinte azt kell képzelnünk, hogy a két állam nem él többé békés viszonyban egymással. A hangulatkeltés ma már nemzetközi tudomány, a fotográfusok kitünően tudják összeállítani — a bántó eseményeket is; a berlini Scherl-sajtó közölt például néhány izgatató képet, amelyekkel szemben minden békés szó valóban hasztalan volna. A nemzeti szocialista párt máris indítványozta, hogy

a munkanélküliekből állítsanak össze egy önkéntes határvédő sereget és talán érthető, hogy a lengyel nacionalisták hasonló indítványát kedveskednek mindazoknak, akik a két állam jelenleg legalább is korrekt viszonyának kiélesítését óhajtják.

Németország kereken be is jeleníti a Népszövetségnek, hogy a lengyelországi események alkalmasak arra, hogy a lengyel-német vonatkozásokat teljesen megbontsák. Tehát még nem háború, de esetleg a diplomáciai összeköttetés megszakadása. Vajjon ki akarhatja azt...?

Persze nincs más kiút, mint a Népszövetséghez fordulni. A Népszövetség azonban sohasem lesz abban a helyzetben, hogy barátli hidakat verjen a két állam között, legfeljebb jó tanácsokkal fog szolgálni — a legközelebbi összetűzésig. A nagy világ számára is áll marad más hátra, mint sajnálattal konstatálni, hogy Európa még ma is telve van háborus lehetőségekkel, amelyek azért nem kevésbé veszedelmesek, mert következéseiket ideig-óráig még el lehet hátrítani.

— Magyar dalárda alakulása december 5-én, este 7 órakor lesz a Magyar Párt helyiségében, a Str. Romanului (Zrínyi-u.) 8. szám alatt. A Magyar Párt közművelődési szakosztálya felkéri az érdeklődőket, hogy ezen az alakuláson mentől számosabban szíveskedjenek megjelenni.

— Katonai okmányok felülvizsgálása. A hadkiegészítő parancsnokság felhívja az 1885. évi születésűeket, hogy december 5-6-án, valamint az 1884. évi születésűeket, hogy december 7-8-án jelentkezzenek az aradi rendőrkezesúrán.

— 20 lejért teát és másort élvezhet a Növédelmi Hivatal jótékony célú teadélánján dec. 7-én az Iparosotthonban. Tombola is lesz.

— Az Aradi Közlöny mai számában megírtuk, hogy Koch Zsigmond rádiókereskedő feljelentése folytán lopás miatt eljárás indult meg több alkalmazottja ellen. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy Risztó György és Magyar Béla ártatlan a visszaélések elkövetésében és hogy azokban nem volt része.

FILM KÖZLÖNY

Simba

Expedíciós-film bemutató a Select-mozgóban

Mrs. és Mr. Martin Johnson az amerikai Természettudományi Múzeum megbízásából bejárták Kelet-Afrikát. Négy esztendő fáradságos, veszélyekkel s izgalmakkal teli kutatásának eredményét vetíti elénk a „Simba” című dzsungelfilm. Amit eddig csak regények, utalások után képzeltünk el, az most a valóság megelevenítő erejével pereg le előttünk. Az afrikai dzsungel, fensikok, tavak, pusztaságokon keresztül követjük az expedíciót. Ezt a két bátor embert, akik négy autóval, tevékkel és száz teherhordóval indultak neki kutató-utjuknak. Ezerhétszáz méterre is eljutottak az őserdők belsejébe és ugyszólván beléptek magukat annak lebilincselő életébe. Egymás után vonulnak fel a filmkammera előtt a dzsungel vadjai. Békességben élnek ott egymás mellett a zsiráfcsordák, a zebbrák, antilopok, hosszuyaku és gyorslábu gazellák, elefántok, struccok, stb. Még a legvadabb közöttük az afrikai bölény: a gnu, amelyet alig két méterre a kamara előtt lönek agyon robbanó-golyóval. Ott vágatnak előttünk az orrszarvu-csordák, ott sütkéreznek az iszapban óriási krokodilok. A megvadult elefántcsorda mindent letapos, ami útjába kerül és mégis nyomon követi az expedíció új táborhelyére.

A benszülöttek is békében élnek egymással, az egyetlen, amitől rettegnek emberek, állatok egyaránt és ami ellen fel kell venniük az évezredek küzdelmet, melynek talán soha sem lesz vége: a Simba — az afrikai oroszlán, a puszták királya. Lándzsával kezükben harcolnak a négerek a simba ellen, mely csordástól száguld el szemünk előtt. Soha nem látott jelenet következik: ötven oroszlán a felvevőgép lenszéje előtt! Megfigyelhetjük még a puszták királyát, amint prédáját marcangolja, sőt előttünk áll izgalmas közelségben, melyet önműködő kamara segítségével vettek fel prédája felett. Ez a film élményt jelent a közönség számára.

Rendkívül olcsó karácsonyi társasutazás készül Budapestre és Bécsbe

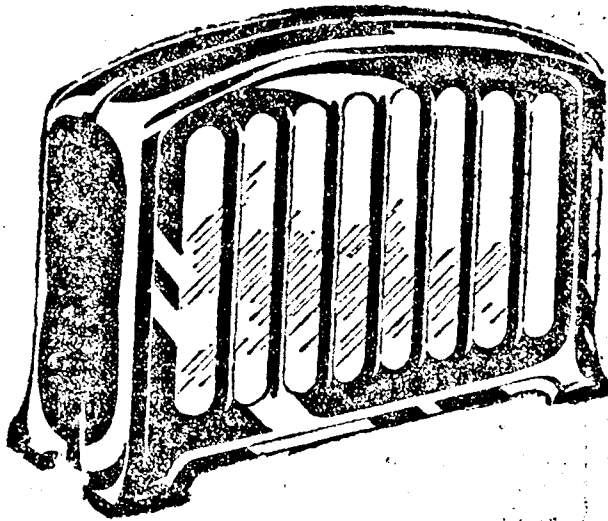
Három okmány elegendő az óriási kedvezményekkel járó, kellemes külföldi kirándulásokhoz, melyeket kizárólag az aradi Künstler Vízum- és Utazási Iroda rendez

Budapestre és Bécsbe karácsonykor új társasutazást rendez a temesvári és két előkelő külföldi utazási iroda, melyet olvasóink számára kizárólagos joggal a Künstler Vízum és Utazási Iroda bonyolít le, mely megveszerte a legolcsóbb és legmegbízhatóbb. Az utazás Curtea-Lökösháza határállomáson át résztvevőtől csupán az állampolgársági, a személyazonosság és a katonai bizonyítványt igényli. Tartalékos tisztnek a „Carnet” is elegendő. Mindenki az irodától rendes utlevéletet kap. Valamennyi csoport december 25-én, karácsony reggelén, különkocsikon biztosított külön ülőkkel indul: a bécsiek csoportja Budapestre másnap reggel ugyancsak így megy tovább. Az öt és nyolcnapos társasutazások részvételi díja Budapestre csupán 1200 lej, Bécsbe 2750 lej. Ezekben a vonatköltség, a határtól a célig oda és vissza; a román határig szóló utlevél; a vízum és egyéb kiadások összegeztve folglaltatnak benne. A határig szóló román jegyek ugyan csak kedvezményes áron adatnak ki.

Kedvezményes társasutazásaink kizárólagos jelentkezőhelye a Künstler Vízum és Utazási Iroda, amely közmegegedésre adminisztrálta le a sokáig emlékeztető Szent Imre-zarándokutat is, tehát megbízhatósága és olcsósága közismertté vált. Az utazni szándékozók jelentkezésének utolsó határideje december 15.

A világ összes nyelveit beszéli az ivmembránnal ellátott TELEFUNKEN-hangszóró, az

ARCOPHON

Mert az ARCOPHON az egész világon van elterjedve. Sok százezer boldog tulajdonos. Lelkes hallgatók milliói bizonyítják az ARCOPHON páratlan hangvisszaadását.

TELEFUNKEN

A legrégebbi tapasztalat — a legmodernebb szerkezet!

Az álláshalmozások megszüntetése az aradi városházán

Az állandó választmány ülése — A város vezetésége nem járt el egységesen az álláshalmozások megszüntetésénél

Aradváros állandó bizottsága ma kezdte el tárgyalni azt a miniszteri rendelkezést, amely a városok takarékoságának irányelvt szabja meg. A miniszteri rendelkezés legelső sorban az álláshalmozásokat szünteti meg és szigorúan meghagyja, hogy egyetlen városi tisztviselő sem élvezhet havi illetményén kívül más városi jövedelmet is. Az állandó bizottság sorra vette a tisztviselőket, hogy a rendelet intenciójának eleget tegyen. A vezetés nem a legegyszerűsebb kézzel nyúlt a problémához és habár a többszörös állások leépítésének folyamata még nem nyert befejezést, megállapítható, hogy azok a szempontok, amelyek a várost vezetik, minden jóindulat dacára kifogásolhatók, sőt arra adnak alkalmat, hogy egyes városi tisztviselők elégedetlenkedjenek. A miniszteri rendelet végrehajtását ugyancsak nem minden egyes tisztviselőre alkalmazták azonos mértékkel, ami önmagában egy nem kívánatos széthúzás magva lehet.

A mai megbeszélések során megállapodás történt arra vonatkozólag, hogy január 1-től megszüntetik dr. Cucu Vazul városi főorvos külön jövedelmét, amit a tüzoltók gyógykezelése után huzott. Ugyancsak megszüntette a város a szegényházi ápolók orvosi kezeléséért adott illetményeket, sőt dr. Radu aradi or-

vosnak a város szegényeinek gyógykezeléséért huzott illetményét is megvonták. Erre a három állásra Arad városa pályázatot hirdet és ez egy újabb városi orvos jövedelmét képezné.

Dr. Velosov Géza alpolgármester, Dirlea Vazul gazdasági tanácsos és a mérnöki hivatal egy alkalmazottja minden kiszállásnál illetményt kapott, ezeket a jövedelmeket a város azzal az indoklással szüntette most meg, hogy ezek a funkciók köteleességszerű funkciók és így azokért külön jövedelem nem jár. Az állatorvosok, valamint az állatvásárokra kijáró inkasszánsok külön díjazása ugyancsak megszűnik január elsejével, miután ezek az alkalmazottak hivatalos órák alatt végezték el ezt a külön munkát. Az állandó bizottság ezekkel szemben engedélyezte Dumca Károly városi főszámvevőnek, hogy a színháztól havi 4000 lej huzzon. Ugyancsak engedélyezte a város, hogy a színháznál szolgálatot teljesítő tüzoltók megkapják külön illetményüket. Mind a két esetben az az indoklás, hogy ezeket a munkákat az érdekelt tisztviselők hivatalos órák kívül végzik. Aradvárosnak nem lehet érdeke, hogy az amugy is gyöngye lábbon álló színházon ne segítsen és ne mentesítse olyan kiadási tételektől, amelyek havonta elég számottevő összeget tesznek ki.

A permanens-bizottság ezzel még nem fejezte be restringáló munkáját, mert a legközelebbi ülésen sorra kerülnek a többi tisztviselők is.

6 havi részletre vásárolhat Consum könyvével Neu-änder szücsnél, Fischer Ellz-pa lota, az uovarban, Bul. Reg. Maria 12.

Minek járja keresve az uccákat
menjen egyenesen

Bonbonieria, Minorita-palota
WILD-
eukrászda, (Lutheránus tem-
plommal szemben)

ahol minden
különleges

Mikulás

ajándékok és külföldi jax tár-
gyakat, csokoládét és
eukorkát beszerezhet.

AZ IPAROS-OTTHONBAN dec. 7-én, vasárnap
este 9 órakor nagy

Kabaré-est.

Színre **Katalin**, Fodor L. 1 felvonásos vígjátéka, főszerepben: Mihalek Lujzi
és Gaáli László. Ezenkívül: Klasszikus ének és zongoraszóó,
versek, kuplék, chansonettek, groteszk- és klasszikus táncok — Műsor után tánc.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

KRAUSZ SIMON PÁRISBAN TÁRGYAL egy nyolcmilliárdos romániai üzlet ügyében

Négy millárdot ajánlott a budapesti bankár a romániai erdők bérletéért. Hétszázalékos kölcsönt is ad az államnak. Havi 300.000 lej fizetést kötött ki magának Krausz Simon

Egyik budapesti közgazdasági lap Krausz Simon romániai látogatásával kapcsolatosan kalandos híreket közöl. A bankvezér állítólag egy nyolcmilliárdos üzletről tárgyalt Romániában és ezen tárgyalások lefolyásáról számol be a cikk.

Krausz Simon bucuresti-i útja alkalmával elsősorban Maniu Gyula volt miniszterelnököt, Vaida belügyminisztert és Lugojeanu államtitkárt kereste fel. Krausz Simon felajánlott Románia állami erdőinek bérletéért négy milliárd lejt. Az erdőket egy meghatározott kitermelési terv szerint exportra használják ki.

Bár az államra nézve már ez magában is jó üzletnek kínálkozott, Krausz Simon tetézte ajánlatát azzal is, hogy a négy milliárdnyi bérleten kívül másik négy milliárdnyi kölcsönt is ad az államnak husz évre, hét százalék kamattal.

Hogy a román fának piacot teremtsen, az orosz dumpingárral akarta felvenni a versenyt és még a dumpingáraknál is olcsóbban akarta ellátni a fában szegény országoknak, mint Magyarországnak, Egyiptomnak és a közeli Keletnek piacait.

A Maniu-kormány vezetőállamférfiai szívesen vették Krausz Simon nagyszerű tervét. Elvben meg is egyeztek vele és a bankár ezek után még az ősz elején el is hagyta Romániát. Beavatottak tudni vélték, hogy első sorban Franciaországba utazott, hogy a nagy üzlethez szükséges nyolcmilliárdnyi hitelt megszerezze.

Mielőtt azonban elutazott volna, megállapodást létesített itteni megbízottaival, akik nyomban el is kezdték a szükséges terveket,

statisztikákat, szervezési munkálatokat. Mindenekelőtt nagy részvénytársaság alakul a tervek szerint, mely bérlekként és kölcsönadóként szerepel a román állammal szemben. Ennek a vállalatnak lesz az elnöke, Krausz Simon, akitnek már fizetésére is megállapodtak. A nagy terv eigondolója és végrehajtója fizetés gyanánt havi háromszázezer lejt kötött ki magának egyéb jövedelmei mellett.

Krausz Simon azonban késett. Ez az egyik ok, amiért a Krausz Simon romániai hívei türelmetlenkedni kezdenek. De van egy másik ok is. Ugyanis Krausz Simon tárgyalásai óta már nem ül kormányon Maniu Gyula, sem Vaida, akik a terv pártolói voltak. Már most megtörténhetik, hogy Krausz Simonnak sikerül a nyolcmilliárdot valahol felhajtani és akkor előállhat, hogy az új román kormány hullani sem akar majd az üzletről.

Még egy aggasztó tünet jelentkezett, ami hasonlóan veszedelemmel fenyegeti a Krausz Simon-féle nagy üzletet: a napokban híre járt, hogy a Krausz terveiből nem lehet többé semmi, mert a Casa Padurilor, a legmagasabb erdőgazgatóság azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Krausz-féle állami erdők kitermelési tervét bérbeadás helyett inkább saját kezelésben akarja megcsinálni.

A legújabb hírek szerint a román kormány mégis, tekintettel az általános gazdasági helyzetre és a kedvező kölcsönajánlatra, revízió alá veszi álláspontját és az erdőségek bérbeadása mellett foglal állást. Ez esetben természetesen Krausz Simon ajánlata kerülne előtérbe.

Gazdát cserél az aradi Vadászkürt-kávéház

A magas adók és a rossz gazdasági viszonyok miatt súlyos ráfizetéssel dolgozott az eddigi tulajdonos — Negyven százalékot kapnak a hitelezők — Egy aradi textilkereskedő a vásárló —

Az aradi Vadászkürt-kávéház nemsokára gazdát cserél. A jelenlegi tulajdonosa, aki nem egészen egy évvel ezelőtt vette meg egy millió lejtért a kávéházat, súlyos ráfizetéssel dolgozott. A gazdasági válság a magas házbér, a különféle adók és illetékek abnormális nagysága Karácsonyi Constantinnét, az eddigi tulajdonost arra készítette, hogy a kávéház eladására megtegye a szükséges lépéseket.

Egy ismert aradi textilkereskedő a napokban megbízást adott dr. Weil Károly aradi ügy-

védnek, hogy a kávéház hitelezőivel tárgyalásokat folytasson. A textilkereskedő a Vadászkürt-kávéház vételárát, 625.000 lejt a hitelezők rendelkezésére hajlandó bocsátani, ami körülbelül negyven százalékát jelenti az össztartozásnak. Amennyiben a hitelezők elfogadják az egyességet, úgy a vásárló kereskedő — értesülésünk szerint — Bérczy Károlyt, a Palugyay pezsgőgyár aradi megbízottját állítja a Vadászkürt élére. A tárgyalások még folynak és minden valószínűség szerint megállapodás jön az ügyben létre.

= Faber és Hardtmuth együtt vezeti a nagyszabedű ceruzagyárat. A budapesti Hardtmuth-ceruzagyár legutóbb megszerezte a nagyszabedű román ceruzagyár 13 millió alaptőkéjének jelentős részét az eddigi főrészvényestől, a Bleistift-fabrik vorm. Johann Fabertől. Faber és Hardtmuth, az európai ceruzagyártásnak ez a két hatalmasága most együtt vezeti a romániai ceruzagyárat. Eladási szervezetüket továbbra is külön

tartják fenn, sőt kibővítik egy-egy új szervezeti egységgel.

= Tanácskozások a francia kölcsön ügyében. Bucurestiből jelentik: Burileanu, a Banca Nationala kormányzója megbeszéléseket folytatott Popovici pénzügyminiszterrel az új párisi kölcsön ügyében. Burileanu kijelentette, hogy a bank az új kölcsönnel kapcsolatban tíz százalékos garanciát vállal,

Elkészült a CFR. költségvetése

Ötszáz milliárdos megtakarítás — Leszállítják a főtisztviselők fizetését.

Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatóságának költségvetése majdnem teljes egészében elkészült. A költségvetésből még a személyzeti kiadások hiányoznak, melyekre vonatkozólag a vezérigazgatóság egyes instrukciókat vár a pénzügyminiszteriumtól. Hír szerint a személyzeti kiadások terén a CFR. mintegy 500 millió lejt akar megtakarítani. A költségvetésben az állam egy milliárdos szubvenciója is szerepel, melyet a CFR. a köztisztviselőknek adott különböző kedvezmények és szabadjegyek fejében kap.

Annak, hogy a költségvetés csak így készen készült el, az az oka, hogy a pénzügyminiszterium nem küldte el azokat a direktívákat, melyeknek alapján a CFR.-tisztviselők fizetésének redukálását eszközölni fogják. Itt természetesen csak a fő-tisztviselőkről van szó, olyanokról, akik a legnagyobb fizetéseket kapják. A pénzügyminiszterium olyan információkat kapott, hogy a vasutaknál egyes igazgatók 45 ezer és 60 ezer lejt közötti havi fizetéseket élveznek, ezenkívül lakbér pótlékot is kapnak, ami évenként 250.000 lejre is felmegy. Az ugyan olyan osztályu miniszteri igazgatók viszont maximum 25 ezer lejt kapnak.

Alvette a város a sugárúthoz tartozó betonhidat

A forgalom egyelőre csak a gyalogjárók számára nyílt meg.

Aradváros tanácsa, mint ismeretes, Steiner József aradi építésznék adott megbízást a Holtmaroson átvezető vasbeton-líd megépítésére. A tanácsi határozat értelmében még szeptember hónapban megkezdődtek a munkálatok és azok a mai nappal teljes befejezést is nyertek. A lid körüli város és utrendezési munkálatok miatt a hivatalos átvétel csak ma történt meg. Lutai Cornel dr. Aradváros agilis polgármestere dr. Raicu Aurel alpolgármester, dr. Velicium Emil szenátor és Muresan főmérnök, továbbá Vass Barnabás és Frenciu mérnökök kíséretében megjelent a helyszínen, megtekintette a gyönyörű technikai alkotást és azt átvették Steiner József építészmérnöktől. A kifogástalan munka és annak tempója az alkotó Steiner József építészmérnököt dicséri, aki gondos kivitelben, pontos határidőre készítette el a reprezentatív munkát, amely hivatva lesz esztétikailag kifejezésre juttatni azt a nyílegyenes utat, amely a vasutállomástól a város szívébe vezet. A forgalom egyelőre csak a gyalogjárók számára nyílt meg, miután a parkirozási munkálatok befejezéséig kocsik számára az ut meg nem nyitható.

NYILTTA.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

Buffet megnyitás

Értesítjük a n. é. közönséget hogy ma, t. hó 5-én, a v. Szabadság-téren levő

„FLORA-BUFFET”

ujjonnan alakítva, új vezetés alatt megnyitja

Szíves pártfogást kérnek a Tulajdonosok.

1/10 kg. legfinomabb TEA-VAJ 12.— Lejt az ARADI TEJCSARNOK ÜZLETEIBEN.

Dura-elemek a legjobb-
bak. Engros és detail

Varga és Rosenfeldnél a Központi szálló
mellett

Mikulási GABY KALAP-
SALON Egy szép 125 Lejért
uj kalap kapható
Arad, Bul. Reg. Ferd. 11.

Minden reggel bableves.
Ejjel-nappal meleg ételek.
Bejárat a v. Forrai-uccán is.
Elsőrangú cigányzenekar.

Szombaton disznótoros megnyitó!
FLORA BUFFET
ÉTTEREM SÖRCSARNOK
Szabadság-tér.

Abonensek felvételnek.
Allandóan reggelig nyitva.
Társaságoknak különtermek.
Polgári árak.

Vakmerő betörés Nagylakon

Egy üzletből nagymennyiségű árut és
40.000 lej készpénzt vittek el

Nagylakról jelentik: Nagyszabású betörés történt tegnapi virradó éjjel Nagylakon. A vakmerő betörők a Gubár és Jágyi-céghez tartoztak be, ahonnan nagymennyiségű árut és negyvenezer lej készpénzt vittek el. A csendőrség teljes apparátussal bevezette a nyomozást, melynek eredményeként a tolvajokat ma ottani lakosok személyében elfogták. A letartóztatottakat holnap szállítják be az aradi csendőrségre.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

PÉNTEK, december 8.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Motzoi-zenekar, könnyű és román zene. 18.30. Motzoi-zenekar. 20.30. Gramofon. 21. Wagner: „Trisztan és Izolda” című háromfelvonásos operája gépzené utján. — Budapest. 10.15. Hangverseny. Közreműködnek: V. Szatmáry Anna (ének), Radó Magda (gordonka) és Farnadi Edit (zongora). 1.05. A m. kir. Mária Terézia I. honvédegyalog-ezred zenekarának hangversenye. 4.30. „A Mikulás tornya”. Irta és felolvassa Ritoók Margit. 5. A Rádió Élet ifjúsági előadása. „A Mikulásról”. Irta és felolvassa Kosáryné Réz Lola. 6. A margitszigeti Nemzeti Sport Uszoda sájtóhemutatójának helyszíni közvetítése. 6.30. Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 7.20. Gyorsiró tanfolyam. (Szabab Gyula). 8. „Emlékezés Zichy Nándor grófra”. Irta és felolvassa Tóth László dr. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „A végzet hatalma” Opera 4 felvonásban. Majd: Szabó-Gny jazz-bandjének hangversenye a Gellért-szállóból. Vig Miklós (ének) közreműködésével. Belgrad. 12.25. Gramofon. 13.45. Déli zene. 17. Tánce-

ne. 18.30. Gajdejáték. 21.30. Trió. 22.30. Délszláv zene. 23.50. Balalajka. — Prága 12.15. Gramofon. 17.30. Kamarazene. 20.20. Vidám felőra. 20.45. Mikulás-játék, legenda 17 képben, szölistákkal, kórusral és zenekarral. 22. Zenekari hangverseny. — Wien. 12. Alpesi zene gramofonon. 13. Bécsi zene. 14.10. Bach-művek gramofonon. 16.25. Wolfsthal-zenekar. 18. Mesék a Mikulásról. 20.35. Vidám-est. Közreműködnek Leopoldi Hermann és Milszkaja Betya. 22. Rosé-negyves. 21.30. Tarka est. 23. Bach nagy orgonaművel. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESÉGEK. München. 22. Szimfonikus hangverseny. Közreműködik Dohnányi Ernő dr. Róma. 21.50. Offenbach Szép Heléna című háromfelvonásos operettje.

SZOMBAT, december 6.

Bururesti. 13. Gramofon. 17. Sibiceanu-zenekar, könnyű és román zene. 18.30. Sibiceanu-zenekar. 20. Gramofon. 21. Rádiózenekar. — Budapest. 10.15. Az Országos Postászenekar hangversenye. 1.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 5.10. Radványiné Rutkay Emma novellája: „Oröm áll a házhoz”. Felolvassa a szerző. 6. A Szociális Misesziótársulat előadása. Farkas Edit alapító-fővédasszony: „Missziós üzenetek”. 6.40. Uray Margit magyar notákat zongorázik. 8.30. A m. kir. Operaház diszcoládása vitéz nagy bányái Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának tiszteletére. A magyar egyetemi és iskolai ifjúság nevében rendezti a Magyar Nemzeti Diákszövetség. Majd: Gramofonhangverseny. — Belgrad. 12.25. Gramofon. 13.35. Déli zene. 16.30. Divatos dalok gramofonon. 17.30. Gramofon. 18.30. Könnyű zene. 21. A nemzeti színház előadásának közvetítése. — Prága. 12.15. Gramofon. 21.10. Operettáriák. — Wien. 12. Szórakoztató gramofon. 13. Gängeberger-zenekar. 16.20. Tángramofon. 17.20. Vidám történetek. 18.15. Wang Stella Haydn G-dur zongoraszonátáját és Daloska változatokat „című művet” játsza. 18.30. Arameseó Leonardo dal- és árkasztje. 21.15. Gallsworthy: A szökevény című négyfelvonásos drámája. 23.20. Pauscher-zenekar.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

5 és 8 NAPOS TÁRSASUTAZÁS KARÁCSONYKOR

BUDAPESTRE

és BÉCSBE

Részvételi díj:

Csak Budapestre és
vissza határtól-hatá-
rig 5 és 8 napra ... **1200** Lei
Határtól Budapestre és
Bécsbe és vissza a ro-
mán határig 5 és 8 napra **2750** Lei

Ezen összegben befoglaltatik a közös ut-
levél, vizum és gyorskivonat költségei

8 napos utazás december 25 - jan. 1-ig.
5 napos utazás december hó 25 - 29-ig.

Személyazonossági, állampolgársági és
katonai bizonyítványon kívül semmi
más irat nem szükséges.

Stessen jelentkezni december hó 15-ig

KÜNSTLER vizum és utazási irodában

Aradváros és megye kizárólagos jelent-
kezési helyénél, a legolcsóbb és legmeg-
bizhatóbb utazási és vizumoztató irodában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej a legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lej A vastagabb betűvel kiadott szavak átlahuzandók Az apróhirdetéseket előre kell fizetni A kiadóhivatal fenntartja magát a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbellyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk Ajánlatok teljes levelek továbbítására megfelelő oostabélyeg csatolását kérik. A kiadóhivatal telefon száma 151 A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

TELJESEN önállóan dolgozó elsőrendű varrónőt azonnal felveszek. Révész Salom, v. t. Széchenyi-ucca 7. 4759

LAKÁS.

ELEGANSAN butorozót szoba, lépcsőházi bejáratú, kiadó, v. Széchenyi-ucca 7. emelet. 4760

HAROMSZOBAS lakás, fürdőszobával, osukott folyosóval stb. jan. 1-ére kiadó Str. Crisan 1. (Bul. Regele Ferdinand sarán).

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-talos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTELI FELHÍVÁS.

NAGYBORKAJU rövidPERZSABUNDAI azonnali megvételre keresek. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1, Neuman-palota.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

Bő választék: majolika dísz tárgyak, zenélő cigaretták tartó, ezüst tárgyak, ezüst evőeszközök, vitrin-tárgyak, gyönyörű vázák, vitrinek kézimunkák, festmények, férfi és női bundák, tükrök, keleti és helyben készített perzsasznyegek, antik órák, antik könyvszekrények, művirágok, ábró villanylámpák, szalások, esélők, zongorák, hegedők, veneciai tükrök, függönyök fotelokban. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

ARADI háromkiállításán első díjat nyert 4 drp. 6 hónapos am Leghorn kavas eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4756

KERESÉK régi nemes magyar és más régi testők műveit, antik ezüst tég akart, márkás porcellánokat, gyári és perzsasznyegeket, különböző mű tárgyakat stb. SALGONE, Str. Horia 1. Neuman-palota.

MACULATURÁ PAPIR 5 klgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Legolcsóbb tűzifa

Oifa ... .. Lei 760.-
100 kgr. fűrészelve 72.-
alkalmi árban kapható.

AUFRICHT-fatelep

Gyermekkorházzal szemben. Autóbuszmegálló.

ÜZLETEK:

FŐTÉREN, a "legelőgalmásabb" helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és tisztítóüzlet volt azonnaltalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!

A vidéki társaságok találkozó helye!

HIRDESSEN

a 45 éve fennálló

Aradi Közlöny

!! karácsonyi számában !!

Vizumát pontosan és előnyösen Arad leg-
régibb vizumirodája Sándor Ferenc cég intézi.